ISSN:1308-2140

Volume 9 Issue 3 Winter 2014

Volume 9/3 Winter 2014

TURKISH STUDIES

International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

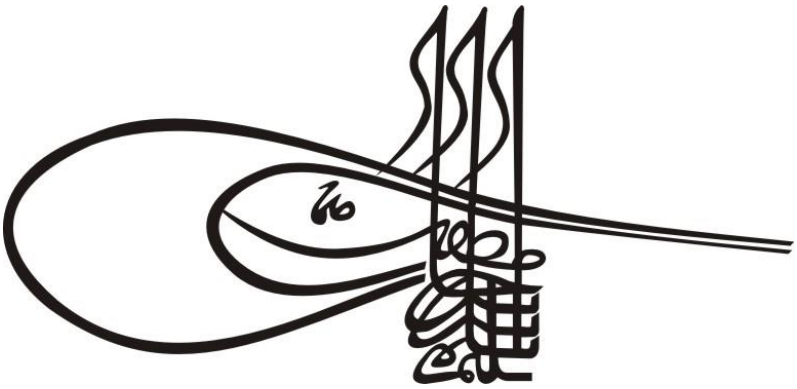
TURKISH STUDIES

Turkish Studies

International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

ACADEMIC JOURNAL

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI SAYISI

Turkish Studies Dergisi, üç ayda bir yayınlananuluslararasıhakemli bir dergidir. *Turkish Studies Dergisi*'nde yayınlanan tüm yazıların, dil, bilim ve hukukî açıdan bütün sorumluluğu yazarlarına, yayın hakları **www.turkishstudies.net**'e aittir.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın kısmen veya tamamen herhangi bir şekilde basılamaz, çoğaltılamaz. Yayın Kurulu dergiye gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamamakta serbesttir. Dergiye gönderilen yazılar iade edilmez.
Dergide yer alan yazıların dijital baskı, grafik tasarım, DOI numaralarının alınması ve uluslararası indeslere tanıtılması gibi işlemler Alko Dijital Baskı ve Grafik Tasarım şirketi tarafından ücret karşılığında yapılmaktadır. Dergide basım kararı alınan yazıların sahipleri yazılarının tasarım, yayın ve indeks masraflarını Alko Dijital Baskı ve Grafik Tasarım şirketine öderler.

Turkish Studies; EBSCO, DOAJ, ICAAP, Scientific Commons, MLA, ASOS, AMIR (Access to Mideast and Islamic Resources), Journal Directory, DJS (Dayang Journal System), ULAKBİM indeksleri tarafından taranmaktadır.

ISSN: 1308-2140

Volume 9/3 Winter 2014

TURKISH STUDIES

International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Sahibi / Owner
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM

Yayınevi / Publishing House
ALKO DİJİTAL BASKI MERKEZİ – GRAFİK TASARIM

Editor
Sibel ÜST

Editor Yardımcıları/Assistant Editors
Özgür AY-Ramazan BÖLÜK
Hanife ALKAN-Mehmet Burak ÇAKIN

Yayın Kurulu/Editorial Board
Fatma S. KUTLAR OĞUZ - Orhan K. TAVUKÇU
Ali AKAR-Dursun Ali TÖKEL
M. Vefa NALBANT-Caner KERİMOĞLU
Ülkü ELİUZ-Mitat DURMUŞ
Yavuz BAYRAM-İsrafil BABACAN
Mehmet Dursun ERDEM – Tuncay BÜLBÜL
Cemalettin KÖMÜRCÜ

Danışma Kurulu/Board of Advisory
Ahmet BURAN- Gürer GÜLSEVİN
Turgut KARABEY-Mehmet AYDIN-Ramazan KORKMAZ

Genel Koordinatör/General Coordinator
Yavuz BAYRAM

Kaynakça Sorumluları/Persons for Bibliography Process
Süleyman Kaan YALÇIN
Murat ŞENGÜL - Veysel İbrahim KARACA
Kadri H. YILMAZ

Yabancı Dil Uzmanları
Muhammet Raşit MEMİŞ - Yusuf AYDIN

Baskı Sorumluları/Persons for Print Process
Önder SEZER

Dış Temsilciler Koordinatörü/General Coordinator of Foreign Editors

Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN

Dış Temsilciler/Representative of Foreign Country

USA	Robert DANKOFF
Germany	Marcel ERDAL-Zeki KARAKAYA
Greece	Fatih KEMİK
Japan	Yuu KURIBAYASHI
Norway-Swedish	Bernt BRENDEMOEN
England	Fikret TURAN
Albania	Xhemile ABDİU
Central Asia	Seadet SHİKHİYEVA
Kazakhstan	Gülnar KOKUBASOVA
Kyrgyzstan	Ulanbek ALİMOV-Osman KÖSE
Azerbaijan	Vusale MUSALİ
Uzbekstan	Cabbar İŞANKUL
Halab-Aleppo (Syria)	Ahmet DEMİRTAŞ
Poland	Öztürk EMİROĞLU

Hakemler/Referees

Prof. Dr. Marcel ERDAL	Frankfurt University
Prof. Dr. Han-woo CHOİ	Eurasia University
Prof. Dr. Bernt BRENDEMOEN	Oslo University
Prof. Dr. Robert DANKOFF	Univercity Of Chicago
Prof. Dr. Walter ANDREVS	Washington University
Prof. Dr. Ahat ÜSTÜNER	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet AKÇATAŞ	Uşak Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet BURAN	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ahmet TAŞĞIN	Konya Üniversitesi
Prof. Dr. Alev SINAR UĞURLU	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Ali AKAR	Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Ali Sinan BİLGİLİ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Ali YILDIRIM	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Alimcan İNAYET	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Asiye Mevhibe COŞAR	Karadeniz Teknik Ü.
Prof. Dr. Atabey KILIÇ	Erciyes Üniversitesi
Prof. Dr. Avni GÖZÜTOK	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan BOZ	Eskişehir Osmangazi Ü.
Prof. Dr. Fazıl GÖKÇEK	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. Fikret TURAN	Mancester Üniversity
Prof. Dr. Filiz KILIÇ	Nevşehir Üniversitesi
Prof. Dr. Funda TOPRAK	Yıldırım Beyazıt Ü.
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. H. Dilek BATİSLAM	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. H. İbrahim DELİCE	Cumhuriyet Üniversitesi
Prof. Dr. Halûk Harun DUMAN	Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Hasan AKAY	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice AYNUR	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Hatice ŞAHİN	Uludağ Üniversitesi

Prof. Dr. İ. Hakkı AKSOYAK	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. İbrahim TELLİOĞLU	Ondokuz Mayıs Ü.
Prof. Dr. İlhan GENÇ	Dokuz Eylül Üniversitesi
Prof. Dr. Kerime ÜSTÜNOVA	Uludağ Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut KAPLAN	Fatih Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet AYDIN	Ondokuz Mayıs Ü.
Prof. Dr. Mehmet TÖRENEK	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet İNBAŞI	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Mehdi ERGÜZEL	Sakarya Üniversitesi
Prof. Dr. Menderes COŞKUN	Süleyman Demirel Ü.
Prof. Dr. Metin AKKUŞ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. M. Muhsin KALKIŞIM	Karadeniz Teknik Ü.
Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK	Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Muhsine BÖREKÇİ	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Mukim SAĞIR	Erzincan Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa UĞURLU	Girne Amerikan Ü.
Prof. Dr. Nebi ÖZDEMİR	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin DEMİR	Hacettepe Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin ÖZTÜRK	Pamukkale Üniversitesi
Prof. Dr. Nurullah ÇETİN	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. O. Kemal TAVUKÇU	Atatürk Üniversitesi
Prof. Dr. Osman YILDIZ	Süleyman Demirel Ü.
Prof. Dr. Öcal OĞUZ	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Pervin ÇAPAN	Muğla Üniversitesi
Prof. Dr. Ramazan GÜLENDAM	Çanakkale Onsekiz Mart Ü.
Prof. Dr. Saadettin GÖMEÇ	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Songül TAŞ	İnönü Üniversitesi
Prof. Dr. Şener DEMİREL	Fırat Üniversitesi
Prof. Dr. Yakup ÇELİK	Yıldız Teknik Üniversitesi
Prof. Dr. Yaşar AYDEMİR	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Zeki KARAKAYA	Goethe University
Prof. Dr. Zeki KAYMAZ	Ege Üniversitesi
Ass. Prof. Yuu KURIBAYASHI	Okayama University

Doç. Dr. Abdullah İLGAZİ	Dumlupınar Üniversitesi
Doç. Dr. Abdülhalim AYDIN	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Adem BAŞIBÜYÜK	Erzincan Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet ŞİMŞEK	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Ahmet YİĞİT	Muğla Üniversitesi
Doç. Dr. Alaattin KARACA	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Alparslan CEYLAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Bahir SELÇUK	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. Bayram Ali KAYA	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir ÇINAR	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Bülent BAYRAM	Kırklareli Üniversitesi
Doç. Dr. Bünyamin KOCAOĞLU	Sakarya Üniversitesi
Doç. Dr. Cafer ÇİFTÇİ	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Caner KERİMOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Celal DEMİR	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ercan ALKAYA	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Erdal ŞAHİN	Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Erdoğan ERBAY	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Erhan AYDIN	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma AÇIK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma Sabiha KUTLAR	Hacette Üniversitesi
Doç. Dr. Gül TUNÇEL	GaziÜniversitesi

Doç. Dr. Güray KIRPIK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hatice ŞİRİN USER	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Hikmet KORAŞ	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Hüseyin GÜFTA	Mustafa Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim Halil TUĞLUK	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. İsmail TAŞ	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet BEŞİRLİ	Çankırı Karatekin Ü.
Doç. Dr. Mehmet ÇOG	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Dursun ERDEM	Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet GÜMÜŞKILIÇ	Fatih Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet KIRBIYIK	Selçuk Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Naci ÖNAL	Muğla Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Nuri GÖMLEKSİZ	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet TEMİZKAN	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet Vefa NALBANT	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet ZAMAN	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Metin ARIKAN	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Mevlüt GÜLTEKİN	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Muammer Mete TAŞLIOVA	Hitit Üniversitesi
Doç. Dr. Muharrem DAŞDEMİR	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Muharrem DAYANÇ	Eskişehir Osmangazi Ü.
Doç. Dr. Musa ÇİFÇİ	Uşak Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ALKAN	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ÖZSARI	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Mümtaz SARIÇİÇEK	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Nergis BİRAY	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Nesrin T. KARACA	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Osman GÜNDÜZ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Salim ÇONOĞLU	Balıkesir Üniversitesi
Doç. Dr. Sami KILIÇ	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Şaban DOĞAN	Abant İzzet Baysal Ü.
Doç. Dr. Şahin KÖKTÜRK	Ondokuz Mayıs Ü.
Doç. Dr. Tarık ÖZCAN	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Tuncay BÜLBÜL	Nevşehir Üniversitesi
Doç. Dr. Turgut TOK	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Turhan ÇETİN	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Ülkü ELİUZ	Karadeniz Teknik Ü.
Doç. Dr. Ülkü GÜRSOY	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Yaşar ŞENLER	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz BAYRAM	Ondokuz Mayıs Ü.
Doç. Dr. Yunus BALCI	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Yusuf ÇETİNDAĞ	Fatih Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa ARSLAN	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Mustafa GENCER	Abant İzzet Baysal Ü.
Doç. Dr. Nadir İLHAN	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Osman KÖSE	Ondokuz Mayıs Ü.
Doç. Dr. Serkan ŞEN	Ondokuz Mayıs Ü.

Yrd. Doç. Dr. Abdullah KÖK	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Abdullah ŞAHİN	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Adem İŞCAN	Gaziosmanpaşa Ü.
Yrd. Doç. Dr. Adem ÖGER	Nevşehir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet DEMİRTAŞ	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet GÜNDÜZ	Ahi Evran Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet Turan SİNAN	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ali Emre ÖZYILDIRIM	Yıldız Teknik Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Ali YILDIZ	İstanbul Arel Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Alpaslan OKUR	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Alpay Doğan YILDIZ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Alptekin YAVAŞ	Çanakkale Onsekiz Mart Ü.
Yrd. Doç. Dr. Aydın KIRMAN	Ordu Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayfer YILMAZ	Gazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bayram ÇETİNKAYA	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cafer GARİPER	Süleyman Demirel Ü.
Yrd. Doç. Dr. Cahit BAŞDAŞ	Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cüneyt AKIN	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Dursun Ali TÖKEL	Ondokuz Mayıs Ü.
Yrd. Doç. Dr. Ebru Burcu YILMAZ	İnönü Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ekrem AYAN	Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ertuğrul AYDIN	Doğu Akdeniz Ü.
Yrd. Doç. Dr. Esen DURMUŞ	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatih AYDIN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Fatih USLUER	TOBB Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Faysal Okan ATASOY	Erzincan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Filiz ÇOLAK	Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Funda KARA	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Galip GÜNER	Erciyes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Gökhan ARI	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Halil ERDEMİR	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Halit KARATAY	Abant İzzet Baysal Ü.
Yrd. Doç. Dr. Hasan BAKTIR	Erciyes Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hilmi DEMİRKAYA	Mehmet Akif Ersoy Ü.
Yrd. Doç. Dr. Huriye ALTUNER	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin Kahraman MUTLU	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İbrahim KOPAR	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İlyas YAZAR	Dokuz Eylül Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. İsmet ŞANLI	Eskişehir Osmangazi Ü.
Yrd. Doç. Dr. Kadir GÜLER	Dumlupınar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Kürşat ÖNCÜL	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Fatih KANTER	Ardahan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet EKİZ	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI	Gaziantep Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mesut TEKŞAN	Ç. Onsekiz Mart Ü
Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Murat KACIROĞLU	Bozok Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Murat ÖZŞAHİN	Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Musa Şamil YÜKSEL	Ege Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ARSLAN	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ERTÜRK	Muğla Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa ÜSTÜNOVA	Uludağ Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mutlu DEVECİ	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Muvaffak DURANLI	Ege Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mücahit COŞKUN	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nafi YALÇIN	Melikşah Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nedim BAKIRCI	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nesime CEYHAN	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurullah ULUTAŞ	Muş Alparslan Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Oğuzhan DURMUŞ	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ömer Faruk SÖNMEZ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Önder SEZER	Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Özgür AY	Uşak Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Özlem NEMUTLU	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Refika ALTIKULAÇ DEMİRDAĞ	Aksaray Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Rıdvan CANIM	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Salim ÇONOĞLU	Balıkesir Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sedat MADEN	Giresun Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selim Hilmi ÖZKAN	Giresun Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Selma BAŞ	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema ÇETİN BAYCANLAR	Çukurova Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema ÖZHER KOÇ	Osmaniye Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serdar Uğurlu	Sakarya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seval ŞAHİN GÜMÜŞ	Mimar Sinan -GS Ü.
Yrd. Doç. Dr. Seyit Battal UĞURLU	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sezai COŞKUN	Fatih Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel ÜST	Yıldırım Beyazıt Ü.
Yrd. Doç. Dr. Soner AKPINAR	Eskişehir Osmangazi Ü.
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Kaan YALÇIN	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman SOLMAZ	Pamukkale Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şevkiye KAZAN	Mehmet Akif Ersoy Ü.
Yrd. Doç. Dr. Şeyma BÜYÜKKAVAS KURAN	Ondokuz Mayıs Ü.
Yrd. Doç. Dr. Tacettin ŞİMŞEK	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Tuba Işınsu İSEN-DURMUŞ	TOBB Ekonomi ve Tek. Ü.
Yrd. Doç. Dr. Tuğça Poyraz TACOĞLU	Hacettepe Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Türkan GÖZÜTOK	Karabük Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Yasemin MUMCU AY	Adnan Menderes Ü.
Yrd. Doç. Dr. Yunus AYATA	Cumhuriyet Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zehra GÖRE	Selçuk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Zeki ÇEVİK	Balıkesir Üniversitesi

Dr. İlyas KARABIYIK	Erzincan Üniversitesi
Dr. Murat ŞENGÜL	Fırat Üniversitesi
Dr. Nezir TEMUR	Gazi Üniversitesi

BU SAYININ HAKEMLERİ

Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN	Trakya Üniversitesi
Prof. Dr. Ayşe YÜCEL ÇETİN	Gazi Üniversitesi
Prof. Dr. Erdoğan BOZ	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Prof. Dr. Faruk TOPRAK	Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Gürer GÜLSEVİN	Ege Üniversitesi
Prof. Dr. H. Dilek BATİSLAM	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Hüseyin GÜFTA	Mustafa Kemal Üniversitesi
Prof. Dr. Mahmut KAPLAN	Fatih Üniversitesi
Prof. Dr. Menderes COŞKUN	Süleyman Demirel Üniversitesi
Prof. Dr. Muhittin ELİAÇIK	Kırıkkale Üniversitesi
Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü.
Prof. Dr. Mustafa ÇAKIR	Anadolu Üniversitesi
Prof. Dr. Nurettin ÖZTÜRK	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Prof. Dr. Rahim TARIM	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ü.
Prof. Dr. Tahir BALCI	Çukurova Üniversitesi
Prof. Dr. Tahsin AKTAŞ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Ü.
Prof. Dr. Yaşar ŞENLER	Namık Kemal Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah ŞAHİN	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah ŞENGÜL	Afyon Kocatepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ali MEYDAN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Alpay Doğan YILDIZ	Gaziosmanpaşa Üniversitesi
Doç. Dr. Bahir SELÇUK	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. Bekir ÇINAR	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Caner KERİMOĞLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Doç. Dr. Ercan ALKAYA	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. Fatma SUSAR KIRMIZI	Pamukkale Üniversitesi
Doç. Dr. Feridun TEKİN	Giresun Üniversitesi
Doç. Dr. Gencay ZAVOTÇU	Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Hakan SAZYEK	Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. Halil ÇELTİK	Gazi Üniversitesi
Doç. Dr. Hikmet KORAŞ	Niğde Üniversitesi
Doç. Dr. Hülya TAŞ	Uludağ Üniversitesi
Doç. Dr. Işıl ALTUN	Kocaeli Üniversitesi
Doç. Dr. İbrahim Halil TUĞLUK	Adıyaman Üniversitesi
Doç. Dr. İhsan SOYSALDI	Fırat Üniversitesi
Doç. Dr. İsrafil BABACAN	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Doç. Dr. Mehmet ÇERİBAŞ	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Doç. Dr. Metin ARIKAN	Ege Üniversitesi
Doç. Dr. Muammer Mete TAŞLIOVA	Hitit Üniversitesi
Doç. Dr. Nermin YAZICI	Başkent üniversitesi
Doç. Dr. Nesrin TAĞIZADE-KARACA	Başkent Üniversitesi
Doç. Dr. Nilgün ÇIBLAK COŞKUN	Mersin Üniversitesi
Doç. Dr. Sadık YAZAR	İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Doç. Dr. Serhan Alkan İSPİRLİ	Atatürk Üniversitesi
Doç. Dr. Seyfullah KORKMAZ	Erciyes Üniversitesi
Doç. Dr. Ülkü ELİUZ	Karadeniz Teknik Üniversitesi
Doç. Dr. Yavuz BAYRAM	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Adem ÖGER	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Adem ÇATAK	Gümüşhane Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet BENZER	Marmara Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ahmet DEMİRTAŞ	Kilis 7 Aralık Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Aydın KIRMAN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ayşe DEMİR	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Bahar İŞİGÜZEL	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Boray İDEM	Celal Bayar Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Cengiz GÖKŞEN	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Dursun Ali TÖKEL	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Efkan UZUN	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Elmas ŞAHİN	Çağ Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Ergün HAMZADAYI	Gaziantep Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Erol DURAN	Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hanife ÖZER	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hilal KAZU	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hulusi GEÇGEL	Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Hüseyin DOĞRAMACIOĞLU	Kilis 7 Aralık Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Lütfiye CENGİZHAN	Trakya Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet GÜRLEK	İstanbul Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sait DİLEK	Atatürk Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mehmet SOĞUKÖMEROĞULLARI	Gaziantep Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Abdulbasit SEZER	Dicle Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. M. Serkan TAFLIOĞLU	Niğde Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mesut BULUT	Bayburt Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mesut GÜN	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mitat DURMUŞ	Kafkas Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Murat ELMALI	İstanbul Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Murat ŞENGÜL	Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mustafa AYDEMİR	Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mutlu DEVECİ	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Mutlu TÜRKMEN	Bartın Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Muzaffer MALKOÇ	Kırklareli Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nihal ÇALIŞKAN	Yıldırım Beyazıt Ü.
Yrd. Doç. Dr. Nihat BAYAT	Akdeniz Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Nurullah KARTA	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Salih GÜLERER	Uşak Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sema ÖZHER KOÇ	Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serkan ŞEN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serdar UĞURLU	Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Serdar YAVUZ	Adıyaman Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Seyit Battal UĞURLU	Yüzüncü Yıl Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Sibel ÜST	Yıldırım Beyazıt Ü.
Yrd. Doç. Dr. Soner AKPINAR	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Süleyman Kaan YALÇIN	Fırat Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şevkiye KAZAN	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi
Yrd. Doç. Dr. Şeyma BÜYÜKKAVAS KURAN	Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Dr. Esin KUMLU	Dokuz Eylül Üniversitesi
Dr. Mahfuz ZARİÇ	

Editörden...

İÇİNDEKİLER/CONTENTS

DUACI BİR BABA OLARAK MEVLÂNÂ VE MEKTUPLARI
AS A PRAYER FATHER OF MEVLÂNÂ AND HIS LETTERS
Erkan AKALIN
1-22

16. YÜZYIL SİYASETNAMELERİNDEN FERRUHNÂME'NİN SÖZ VARLIĞI
VOCABULARY OF FERRUHNÂME THAT IS ONE OF THE 16TH CENTURY'S POLITICS TREATISES
Özlem AKBULAK
23-42

DİVAN ŞİİRİNİN SÖZ VARLIĞINDA "YALAN"
"LIE" IN THE VOCABULARY OF DİVAN POETRY
Şerife AKPINAR
43-78

LEXICAL INNOVATIONS IN TURKISH
TÜRKÇEDE YENİ SÖZCÜK OLUŞTURMA
Özden AKYOL BAL
Hatice SOFU
79-89

ŞEMSEDDİN SİVÂSÎ'NİN KASİDE-İ BÜRDE TERCÜMESİ
A TRANSLATION OF KASİDE-İ BÜRDE BY ŞEMSEDDİN SİVÂSÎ
Vesile ALBAYRAK SAK
91-110

HALK HİKÂYELERİNDEKİ OLAY VE DÜŞÜNCE AKTARIMLARINDA DİGRESSİON'DAN YARARLANMA
UTILIZING DIGRESSION IN THE NARRATION OF EVENTS AND THOUGHTS IN FOLK TALES
Işıl ALTUN
111-122

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

MUSTAFA KUTLU'NUN "BU BÖYLEDİR" VE YILDIZ RAMAZANOĞLU'NUN "MEHTAP" ADLI HİKÂYELERİ ÜZERİNE BİR İNCELEME
A REVIEW OF MUSTAFA KUTLU'S NARRATIVE "BU BÖYLEDİR" AND YILDIZ RAMAZANOĞLU'S NARRATIVE "MEHTAP"
Adem ARSLAN
123-132

TOPLUM TARAFINDAN DİVAN EDEBİYATININ ALGILANMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
A RESEARCH ON PERCEPTION OF THE DIVAN LITERATURE BY THE SOCIETY
Ali AKSİT
Mustafa ARSLAN
133-143

HALİT ZİYA UŞAKLIGİL'İN FERHUNDE KALFA HİKÂYESİNDE BEDEN YAPISI İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ MÜNASEBETİ
THE RELATIONSHIP BETWEEN PERSONALTY TRAITS AND THE BODY SHAPE IN HALİT ZİYA UŞAKLIGİL'S STORY, FERHUNDE KALFA
Ferda ATLI
145-167

KIRIMLI ABDULLAH RÂMİZ PAŞA VE DİVANÇESİ
CRIMEAN ABDULLAH RAMIZ PASHA AND HIS DIVANCHE
İsmail AVCI
169-187

SARI ABDULLÂH EFENDİ (Ö. 1661)'NİN MESLEKÜ¢L-¤UŞŞÂK KASÎDESİ VE LA¤LÎ-ZÂDE ABDÜLBÂKÎ (Ö. 1746)'NİN ZEYLİ
THE KASÎDE MESLEKÜ'L-ʿUŞŞÂK OF SARI ABDULLÂH (d. 1661) AND SUPPLEMENT OF LAʿLÎ-ZÂDE ABDÜLBÂKÎ (d. 1746)
Bünyamin AYÇİÇEĞİ
189-211

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

DİVAN ŞAİRLERİ ARASINDA ŞAİR VE ŞİİRE DAİR ATIŞMALAR
ROWS ABOUT POEMS AND POETRY BETWEEN THE OTTOMAN POETS
Abdullah AYDIN
213-237

İLETİŞİM GEREKLİLİĞİ AÇISINDAN TİYATRO
THEATRE IN TERMS OF COMMUNICATION NECESSITY
Gıyasettin AYTAŞ
239-246

SİYASET TEORİSİNDE 'OTORİTE' KAVRAMI
THE 'AUTHORITY' CONCEPT IN POLITICAL THEORY
Hüseyin BAL
247-255

VLADİMİR PROPP'UN BİÇİMBİLİMSEL YAKLAŞIMI ÇERÇEVESİNDE "BASAT DEPEGÖZİ ÖLDÜRDÜGİ BOY" ÜZERİNE BİR İNCELEME
A STUDY ON "BASAT DEPEGÖZİ ÖLDÜRDÜGİ BOY" IN TERMS OF VLADIMIR PROPP'S MORPHOLOGIC APPROACH
Hikmet ASUTAY
257-269

SAİT FAİK VE MİLJENKO JERGOVİÇ'İN HİKAYELERİNDE ÇEVRESEL ETMENLERİN ANLAMSALLIĞI
THE IMPORTANCE OF ENVIRONMENTAL FACTORS IN THE STORIES OF SAİT FAİK AND MILJENKO JERGOVIC
Sibel BAYRAM
271-277

TÜRKİYE'DE VE BAZI AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİNDEKİ ÖĞRETMEN YETİŞTİRME UYGULAMALARININ KARŞILAŞTIRILMALI OLARAK İNCELENMESİ
(ALMANYA, FİNLANDİYA, FRANSA, İNGİLTERE VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ)
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE TEACHER TRAINING PROGRAMS IN TUKEY AND SOME EUROPEAN COUNTRIES (GERMANY, FINLAND, FRANCE, ENGLAND AND TURKEY SAMPLES)
Necdet AYKAÇ
Hasret KABARAN
Hilal BİLGİN
279-292

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

BEYİN TEMELLİ ÖĞRENME YAKLAŞIMININ TÜRKÇE ÖĞRETİMİNE ETKİSİ
IMPACT OF BRAIN-BASED LEARNING APPROACH ON TURKISH EDUCATION
Mesut BULUT
293-309

TARIK BUĞRA'NIN ROMANLARINDA KADIN, ERKEK İZLEKLERİ VE BİRBİRLERİYLE OLAN İLİŞKİLERİ
MALE AND FEMALE THEMES AND THEIR RELATIONS WITH EACH OTHERS IN TARIK BUGRA'S NOVELS
Yıldıray BULUT
311-320

ŞEYHÎ'NİN GAZELLERİNE TASAVVUFÎ BAKIŞ
A SUFISTIC OVERVIEW ON ŞEYHI'S ODE (LYRIC)
Hasan CANKURT
321-349

DÖNÜŞLÜLÜK ZAMİRİ VE KIRGIZ TÜRKÇESİNDEKİ KULLANIMI ÜZERİNE
ON THE REFLEXIVE PRONOUNS AND ITS USAGE IN KYRGYZ TURKISH
Murat CERİTOĞLU
351-364

AHMET MİDHAT'IN UYKUYA DAİR BİR KİTABI ÜZERİNE
ON THE AHMET MİDHAT'S A BOOK ABOUT SLEEP
Aysel CİĞERLİOĞLU
365-373

TÜRKÇE, İNGİLİZCE VE ALMANCA ÖĞRETMEN ADAYLARININ TÜRKÇE BİLGİLENDİRİCİ METİNLERİ ANLAMA BECERİLERİNİN İNCELENMESİ
EXAMINING COMPREHENSION SKILLS OF PRE-SERVICE TEACHERS IN TURKISH, ENGLISH AND GERMAN LANGUAGE TEACHING DEPARTMENTS ABOUT TURKISH INFORMATIVE TEXTS
İbrahim COŞKUN
Handan KÖKSAL
Yıldırım TUĞLU
375-396

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

NEF'Î DİVANI VE SİHÂM-I KAZÂ'NIN ZİHNİYET, EDEBİLİK VE İÇERİK BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRILMASI
"A CRITICAL COMPARISON OF NEF'İ'S DIVAN AND SİHÂM-I KAZÂ WITH REGARD TO ITS CONTENT AND MESSAGES"
Nurettin ÇALIŞKAN
397-422

TÜR VE TARZ ÇEŞİTLİLİĞİ AÇISINDAN ZENGİN BİR DİVAN: SÜHEYLÎ DÎVÂNI
A RICH DIVAN HAVING VARIETY OF GENRES AND STYLES: SÜHEYLI'S DIVAN
Mehmet SAİT ÇALKA
423-450

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÇEVRİMİÇİ ÖĞRETİMİNDE BİR İZLENCE TASARIMI
DESIGNING A CURRICULUM FOR THE ONLINE TEACHING OF TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE
Aytaç ÇELTEK
451-465

TELAFFUZ VURGU VE TONLAMA KONULARININ DİNLEME DESTEKLİ ÖĞRETİMİ
PRONUNCIATION, STRESS AND INTONATION ISSUES AIDED TEACHING LISTENING
Arif ÇERÇİ
467-485

DİL ÇALIŞMALARI EKSENİNDE "NE YÜZÜĞE TAKILAN NE SOKAĞA BIRAKILAN" KIYMET: AHMED VEFİK PAŞA
LANGUAGE STUDIES AXIS "WHAT THE RINGS FITTED WITH NEITHER LEFT TO THE STREETS" SECURITIES: AHMED VEFİK PAŞA
Dilek ÇETİNDAŞ
487-495

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

KÜRESELLEŞME VE TÜKETİM KÜLTÜRÜNÜN YAYGINLAŞMASI BAĞLAMINDA TÜRKİYE'DE CADILAR BAYRAMI
HALLOWEEN IN TURKEY WITHIN THE CONTEXT OF SPREAD OF CONSUMPTION CULTURE AND GLOBALIZATION
Nilgün ÇIBLAK COŞKUN
Harika ZÖHRE
497-506

HERAT EKOLÜ TEZKİRELERİNDEN XVI. YÜZYIL ŞU'ARA TEZKİRELERİNE ŞAİRLERLE İLGİLİ BİLGİ EDİNME KAYNAKLARI
SOURCES OF OBTAINING DATA ON POETS FROM THE ANTHOLOGIES OF HERAT SCHOOL TO 16TH CENTURY POETRY ANTHOLOGIES
Mehmet Nuri ÇINARCI
507-540

UYGUR METİNLERİNDE YILAN
UYGHUR SNAKE IN THE TEXT
Ümit Özgür DEMİRCİ
541-547

YENİ TÜRK EDEBİYATINDA KARŞILAŞTIRMALI TEZLER
COMPARATIVE THESES IN MODERN TURKISH LITERATURE
Ali DONBAY
549-582

AHMED NEDİM KASİMİ'NİN ÖYKÜLERİNDE I. VE II. DÜNYA SAVAŞI'NIN HİNT YARIMADASI'NA ETKİLERİNİN YANSIMALARI
THE EFFECTS OF FIRST AND SECOND WORLD WAR TO INDIAN SUBCONTINENT BY LIGHT OF THE STORIES OF AHMAD NADEEM QASMI
Recep DURGUN
583-599

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

İLKÖĞRETİM ÖĞRENCİLERİNİN BİTİŞİK EĞİK YAZIYI KULLANMA DÜZEYLERİ
PRIMARY SCHOOL STUDENTS' LEVEL OF PERFORMANCE TO USE ITALIC HANDWRITIN
Mustafa DURMUŞÇELEBİ
Özer Yener AVCI
601-618

BİR PROTAGONİSTİN VAROLUŞ SANCISI: RUHİ BEY
A PROTAGONIST'S PAIN OF EXISTANCE: RUHI BEY
Gökay DURMUŞ
619-630

NÂBÎ'NİN MANİSA'DAKİ SANAT ÇEVRESİ VE BİRRÎ-NÂBÎ DOSTLUĞU
ART AROUND AND POETS OF NÂBÎ WITH THE FRIENDSHIP BIRRÎ-NÂBÎ
Kenan ERDOĞAN
Fatih KOYUNCU
631-646

ALINTI SÖZCÜKLER İÇİN VERİLEN KAYNAK DİL VE ÖZGÜN BİÇİM BİLGİLERİ AÇISINDAN TÜRKÇE SÖZLÜKLERİN KARŞILAŞTIRILMASI
THE COMPARISON OF THE TURKISH DICTIONARIES IN TERMS OF THE SOURCE LANGUAGE FOR THE LOAN WORDS AND THEIR ORIGINAL ORTHOGRAPHY
Oğuz ERGENE
647-674

TÜRKÇE DERS KİTAPLARINDA KELİME HAZİNESİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK PLANLAMANIN İNCELENMESİ
EXAMINATION OF PLANNING FOR IMPROVING VOCABULARY IN TURKISH LANGUAGE TEXTBOOK
Sıdıka AKYÜZ ARI
İhsan Seyit ERTEM
675-694

AYLA KUTLU'NUN ÖYKÜLERİNDE MEKÂN
PLACE IN AYLA KUTLU'S STORIES
Ayşe ERTUŞ
695-714

TÜRKÇE EĞİTİMİ BÖLÜMÜ VE ANADOLU ÖĞRETMEN LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN GENÇLİĞE HİTABEDEKİ KELİMELERİN ANLAMLARINI BİLME DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRLMASI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA
DEPARTMENT OF TURKISH AND TURKEY HIGH SCHOOL STUDENTS KNOW THE MEANING OF WORDS IN MUSTAFA KEMAL'S ADDRESS TO TURKISH YOUTH OF THE LEVEL OF AN INVESTIGATION WAS COMRARABLE TO
Mehmet GEDİK
Salih ORHAN
Yasemin ÖZKOYUNCU
715-724

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN "AŞK MEKTUPLARI" ADLI ÖYKÜSÜNE METİN DİLBİLİMSEL BİR YAKLAŞIM
A TEXT LINGUISTICS APPROACH TO THE STORY "LOVE LETTERS" BY RESAT NURI GUNTEKIN
Bekir GÖKÇE
725-743

REŞAT NURİ GÜNTEKİN'İN MİSKİNLER TEKKESİ ROMANINDA DİLENCİLİK ALGISI
AN ANALYSIS ON THE THEME OF PANHANDLING IN THE NOVEL CALLED MİSKİNLER TEKKESİ (THE DEN OF THE WRETCHED) BY REŞAT NURİ GÜNTEKİN
Adem GÜRBÜZ
745-754

KELİME ÖĞRETİMİNDE GRAFİK DÜZENLEYİCİLERİ (FRAYER MODELİ ÖRNEĞİ)
GRAPHIC ORGANIZERS ON TEACHING OF VOCABULARY (SAMPLE OF FRAYER MODEL)
İlhan İLTER
755-770

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

BEKRİ MUSTAFA FIKRALARININ ÜSTÜNLÜK KURAMI BAĞLAMINDA İNCELENMESİ
AN ANALYSIS ON SUPERIORITY THEORY IN THE CONTEXT OF BEKRİ MUSTAFA JOKES
Hilal Gaye İNCE
771-776

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ (TRABZON İLİ ÖRNEĞİ)
THE TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE TEACHERS' OPINIONS TOWARDS INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES (TRABZON SAMPLE)
Emel KAMACI
777-799

GÖK TANRI İNANCI VE BU İNANÇ SİSTEMİNİN İÇİNDE ALKIŞ, DUA VE DİLEKLER
THESKY GOD FAITHANDAPPLAUSE, PRAYERS, AND WISHES IN THIS BELIEF SYSTEM
Enver KAPAĞAN
801-810

NEDİM'İN "MÜSÜN NESİN" REDİFLİ GAZELİNİN ŞERHİ VE GAZELDE DİKKAT ÇEKEN BAZI YAPISAL ÖZELLİKLER
THE EXPLANATION OF RHYMED LYRIC POEM OF NEDIM NAMED "MÜSÜN NESIN" AND SOME STRUCTURAL FEATURES IN THE LYRIC POEM THAT ARE DRAWING ATTENTION
Orhan KAPLAN
811-831

TÜRK - FARS DİL İLİŞKİLERİ: FARSÇADA İYELİK EKLERİNİN KULLANIMI
TURKISH-PERSIAN LINGUISTIC RELATIONSHIPS: THE USE OF POSSESSIVE SUFFIXES IN PERSIAN
Jahangir KARİNİ
833-843

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİNİ HEDEFLEYEN DERS KİTAPLARINDA KÜLTÜR AKTARIMI
DISSEMINATION OF CULTURE THROUGH COURSEBOOKS USED FOR TEACHING TURKISH AS A FOREIGN LANGUAGE
Celile Eren ÖKTEN
Suzan KAVANOZ
845-862

TÜRKÇEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENENLERİN SOSYAL MEDYA KULLANIMINDA YAPTIKLARI YAZMA HATALARI
THE WRITING ERRORS IN SOCIAL MEDIA USAGE OF INDIVIDUALS LEARNING TURKISH AS FOREIGN LANGUAGE
Ramazan KILIÇARSLAN
Akın YAVUZ
863-877

KADIN EVLİYALARIN ER/KEK OLARAK ANILMASI ÜZERİNDE TEVHİT VE MÜCERRETLİĞİN ETKİSİ
RABİA ADEVİYE ÖRNEĞİ
EFFECTS OF CELIBACY AND ONENESS ON REFERRED SAINT WOMEN AS MEN
RABIA ADAWIYA MODEL
Nur KIPÇAK
879-891

ÇÖZÜLÜŞ ASRI ŞİİRİNİN KAHRAMANLARI OLARAK YÖNETENLERDE LİYÂKAT VE ADÂLET DUYGUSU
AS HEROES OF DISSOLUTION CENTURY POETRY ADMINISTRATORS AND JUSTICE
Özgür KIYÇAK
893-915

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

DIE ÜBERSETZUNGSKRITISCHE ANALYSE DES LITERARISCHEN WERKS “DIE PHYSIKER” IM RAHMEN DER ÜBERSETZUNGSWISSENSCHAFT
ÇEVİRİBİLİM ÇERÇEVESİNDE “ FİZİKÇİLER“ EDEBİ ESERİNİN ELEŞTİREL ÇEVİRİ ANALİZİ
CRITICAL TRANSLATION ANALYSIS OF THE LITERARY WORK "THE PHYSICISTS" IN THE CONTEXT OF TRANSLATION STUDIES
Güleser KORKMAZER
917-926

NAZAN BEKİROĞLU’NUN NAR AĞACI ROMANINDA EVDE OLMAK / OLMAMAK
BEING AT HOME (HEIMLICH) OR NOT BEING AT HOME (UNHEIMLICH) IN NAZAN BEKİROĞLU’S NOVEL NAR AĞACI
Ferhat KORKMAZ
927-936

DÜZ DOKUMALAR İLE İLGİLİ KAYNAKÇA DEĞERLENDİRMESİ
ASSESSMENT OF THE REFERENCES REGARDING FLAT WEAVING
Ayşegül KOYUNCU OKCA
937-949

BİLİNÇDIŞI VE DİL
UNCONSCIOUS AND LANGUAGE
Özlem KÖPRÜLÜ
951-958

TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ OKUMA İLGİ DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ
A STUDY ON LEVEL OF READING INTEREST OF TURKISH TEACHER CANDIDATES IN TERMS OF DIFFERENT VARIABLES
Esra LÜLE MERT
959-968

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

ERHAN BENER'İN POLİSİYE KURGUSUNDA "BİREY"İN KONUMU
THE POSITION OF PERSON IN CRIME FICTION OF ERHAN BENER
Nesrin MENGİ
Ferhat ERGÜL
969-984

TÜRKÇEDE İSİM CÜMLELERİNDE NESNE
DIRECT OBJECT IN NOMINAL SENTENCES IN TURKISH
Bağdagül MUSA
985-995

BAĞIMSIZLIK DEVRİ ÖZBEK EDEBİYATI
INDEPENDENCE ERA UZBEK LITARETURE
Emin OBA
997-1008

ŞORA/ÇORA BATIR DESTANININ KAZAK, TATAR Ve KIRIM TATAR TÜRK VARYANTLARININ KARŞILAŞTIRILMASI
ŞORA/ÇORA BATIR OF THE EPIC COMPARISON OF VARIANT KAZAKH, TATAR AND CRIMEAN TATAR TURKS
Altuğ ORTAKÇI
1009-1022

TÜRKÇEDE "YAPMAK" İLE ALMANCADA "MACHEN" FİİLLERİYLE OLUŞTURULMUŞ DEYİMLERİN ANLAM EŞDEĞERLİLİĞİ VE SÖZCÜK TÜRÜ BAKIMINDAN KARŞILAŞTIRMALI OLARAK İNCELENMESİ
COMPARATIVE RESEARCH ON THE IDIOMS FORMED WITH THE VERBS "YAPMAK" IN TURKISH AND "MACHEN" IN GERMAN LANGUAGES IN TERMS OF SYNONYMOUSNESS AND LEXICAL TYPES
Faik ÖMÜR
1023-1049

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

YUSUF ATILGAN'IN KENTİNDE SINIRDA YÜRÜYEN ÖYKÜ KİŞİLERİ
SHORT STORY CHARACTERS WALKING ON THE BORDERLINES OF YUSUF ATILGAN'S CITY
Jale ÖZATA DİRLİKYAPAN
1051-1060

AHMET MİTHAT EFENDİ'NİN "JÖNTÜRK" ROMANINDA MEDENİYET ALGISI
THE PERCEPTION OF CIVILIZATION IN AHMET MİTHAT EFENDİ'S "JÖNTÜRK" NOVEL
Mehmet ÖZDEMİR
Üzeyir SÜĞÜMLÜ
1061-1084

PERCEPTION LEVELS OF EDUCATIONIONAL PROBLEMS OF PRESERVICE TEACHERS: WITH CARTOONS
ÖĞRETMEN ADAYLARININ EĞİTİM SORUNLARINI ALGILAMA DÜZEYLERİ: KARİKATÜRLERLE
Emine ÖZEL
Nida BAYINDIR
Mehmet GÖKÇE
Ali ÖZEL
1085-1092

TÜRKİYE TÜRKÇESİ AĞIZLARINDAKİ RUSÇA SÖZCÜKLER
RUSSIAN WORDS IN TURKISH DIALECTS
Mehmet ÖZEREN
1093-1120

ORTAOKUL ÖĞRENCİLERİNİN ELEŞTİREL OKUMA BECERİLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ
SECONDARY SCHOOL STUDENT'S CRITICAL READING SKILLS INVESTIGATION ACCORDING TO SEVERAL VARIABLES
Pınar ÖZMUTLU
İsmail GÜRLER
Hilal KAYMAK
Özden DEMİR
1121-1133

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

ZİYA ŞAKİR (SOKU)'NUN SELÇUK SARAYLARINDA ÖMER HAYYAM'IN HAYAT VE MACERALARI ADLI ROMANININ TARİHSEL ROMAN OLARAK İNCELENMESİ
THE ANALYSIS OF ZİYA ŞAKİR (SOKU)'S NOVEL CALLED SELÇUK SARAYLARINDA ÖMER HAYYAM'IN HAYAT VE MACERALARI AS HISTORICAL NOVEL
Arzu ÖZYÖN
1135-1146

"TÜRK" SÖZÜNÜN ETİMOLOJİSİNE YENİ BİR BAKIŞ
A NEW OUTLOOK ON THE ETYMOLOGY OF THE NAME "TURK"
Nazim PAŞAYEV
1147-1155

ÇAĞATAY TÜRKÇESİ VE EDEBİYATI ÜZERİNE BİR BİBLİYOGRAFYA DENEMESİ
A ESSAY BIBLIOGRAPHY ON CHAGATAI TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE
Farhad RAHİMİ
1157-1218

TARTIŞMALI BİR ESER: AHMET MİTHAT EFENDİ'NİN BAHTİYARLIK ROMANI ÜZERİNE BİR TAHLİL ÇALIŞMASI
A CONTROVERSIAL WORK: AN ANALYSIS STUDY ON NOVEL "THE HAPPINESS" BY AHMET MITHAT EFENDI
M. Halil SAĞLAM
1219-1234

REFLECTION OF SUBJECTIVITY AND OBJECTIVITY IN TURKISH NEWSPAPER REPORTAGE
TÜRK GAZETELERİNDEKİ HABER YAZILARINDA ÖZNELLİĞİN VE NESNELLİĞİN YANSITILMASI
Meltem SARGIN
1235-1244

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

ADALET AĞAOĞLU'NUN "SAVUN SEVDAM SEN SAVUN" ADLI ÖYKÜSÜNÜ ÇOĞUL OKUMA DENEMESİ
MULTIPLE READING TRIAL OF ADALET AĞAOĞLU'S STORY "DEFEND MY LOVE, DEFEND"
Elif SAYAR
1245-1255

BEYÂNİ TEZKİRESİNDE ŞAİRLERİN EDEBÎ ŞAHSİYETLERİ İLE İLGİLİ İFADELER
PHRASES ABOUT POETS' LITERARY FIGURES IN BEYÂNİ BIOGRAPHIES
Fırat SEVİNÇ
1257-1276

GAZETELERDE KÜLTÜR, SANAT VE EDEBİYAT SAYFALARI/YAZILARI ÜZERİNE
ON PAGES / TEXT OF NEWSPAPERS ABOUT CULTURE, ARTS AND LITERATURE
Salih SEYHAN
Hakan TEMİZTÜRK
1277-1288

CAHİT ZARİFOĞLU'NUN ŞİİRLERİNDE TASAVVUFUN GÖRÜNÜM BİÇİMLERİ
REFLECTIONS OF MYSTICISM IN CAHIT ZARIFOGLU'S POEMS
Büşra SÜRGİT
1289-1308

OKULÖNCESİ DÖNEM ÇOCUK KİTAPLARINDA GÖRSEL BİR UYARAN OLARAK RESİM
PICTURES AS A VISUAL STIMULUS IN PRESCHOOL CHILDREN'S BOOKS
Güliz ŞAHİN
1309-1324

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

AFGANİSTAN VE STAVROPOL TÜRKMENLERİNİN KULLANDIKLARI ŞİMDİKİ ZAMAN EKLERİ
PRESENT TENSE APPENDIX IN STAVROPOL AND TURKMEN TURKISH
Savaş ŞAHİN
1325-1334

AHMET MİDHAT EFENDİ'NİN YAYIMLADIĞI GAZETE VE DERGİLER (1868-1876)
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED BY AHMET MİDHAT EFENDİ (1868-1876)
Özge ŞAHİN UĞUREL
1335-1366

YABANCI DİL DERSLERİNDE ANA DİLİ KULLANIMI ÜZERİNE ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ
OPINIONS OF TEACHERS AND STUDENTS ABOUT THE USE OF MOTHER TONGUE IN FOREIGN LANGUAGE CLASSES
Füsun ŞAVLI
Semiha KALAFAT
1367-1385

ТАТАР ТЕЛЕНДӘГЕ ХӘЗЕРГЕ КОРЪӘН ТӘРҖЕМӘЛӘРЕНЕҢ ТЕЛ ҮЗЕНЧӘЛЕКЛӘРЕ
TATAR TÜRKÇESİNDEKİ GÜNÜMÜZ KUR'AN TERCÜMELERİNİN DİL ÖZELLİKLERİ
THE LANGUAGE FEATURES OF CONTEMPORARY QURAN TRANSLATIONS IN TATAR TURKISH
Güzel ŞEMSİYEVA
1387-1393

MANZUM BİR MENKIBE: HİKÂYE-İ ŞÂH HAMÎD
A VERSE MANQIBA: TALES OF THE SHAH HAMİD
Bünyamin TAN
1395-1426

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

ÂŞIK ŞEM'Î'NİN ŞİİRLERİNDE DİVAN EDEBİYATI TESİRLERİNE DAİR TESPİTLER
FINDINGS AS TO THE INFLUENCES OF OTTOMAN LITERATURE ON MINSTREL ŞEM'Î'S POEMS
Recep TEK
1427-1443

FARKLI COĞRAFYANIN AYNI İNSANLARI
(Molla Niyaz ve Aşık Seyrani)
SAME PEOPLE OF DIFFERENT GEOGRAPHIES
(Molla Niyaz and Aşık Seyrani)
Bayram TOPLU
1445-1450

SAİT FAİK'İN "SİNAĞRİT BABA" ADLI ÖYKÜSÜNE METİN DİLBİLİMSEL BİR YAKLAŞIM
A TEXT LINGUISTICS APPROACH TO THE SHORT STORY "SINAĞRIT BABA" BY SAIT FAIK
İbrahim TOSUN
1451-1465

ANLAMANIN TARİHSEL DÖNÜŞÜMÜ IŞIĞINDA HALK ŞİİRİNE OKUR ODAKLI BİR YAKLAŞIM DENEMESİ
A READER-ORIENTED APPROACH TO FOLK POETRY IN THE LIGHT OF HISTORICAL TRANSFORMATION OF UNDERSTANDING
Emrah TUNÇ
1467-1480

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE TÜRK HALK EDEBİYATI METİNLERİ KULLANIMI: OĞUZ KAĞAN DESTANI ÖRNEĞİ
THE USE OF THE TEXTS OF TURKISH FOLK LITERATURE IN TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS: THE EXAMPLE OF THE EPIC OF OGUZ KHAN
Sibel TURHAN TUNA
1481-1497

Turkish Studies
International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/3 Winter 2014

BİR SERVET-İ FÜNÛN MASALI: YENİ ZELANDA FİKRİ VE ANADOLU'YA AVDET
A TALE OF SERVET-İ FÜNÛN: NEW ZEALAND INTELLECTUAL AND THE RETURN TO ANATOLIA
Hatem TÜRK
1499-1510

8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN TELEVİZYON İZLEME SÜRELERİNİN OKUMA ALIŞKANLIKLARI ÜZERİNE ETKİSİ
IMPACTS OF TIME SPENT IN WATCHING TELEVISION ON 8TH GRADE STUDENTS' READING HABITS
Aliye USLU ÜSTTEN
1511-1521

TÜRKİYE'DE YAPILAN İNGİLİZCE YABANCI DİL SINAVLARININ SÖZCÜK PROFİLİ: ÜDS ÖRNEĞİ
VOCABULARY PROFILES OF ENGLISH LANGUAGE PROFICIENCY EXAMS IN TURKEY: THE CASE OF ÜDS
İhsan ÜNALDI
Mehmet BARDAKÇI
1523-1534

MUHAMMED MURÂD-I BUHÂRÎ VE "RİSÂLE-İ NAKŞİBENDİYYE" ADLI ESERİ
MUHAMMED MURÂD-I BUHÂRÎ THE MUSLIM SUFI SAINT AND HIS WORK "RISÂLE-I NAKŞIBENDIYYE"
Mehmet ÜNAL
Aliye YILMAZ
1535-1549

TÜRKMENİSTAN MİLLİ EL YAZMA ESERLER ENSTİTÜSÜ KÜTÜPHANESİ VE KÜTÜPHANEDE SAKLANAN HOCA AHMED-İ YESEVÎ-KUL SÜLEYMAN BAKIRGANÎ (HAKİM ATA) YAZMALARI HAKKINDA
(TÜRKMENİSTAN MİLLİ GOLYAZMALAR ENSTİTÜSÜ)
THE NATIONAL INSTITUTE OF TURKMEN MANUSCRIPTS AND THE MANUSCRIPTS ABOUT KHOJA AHMAT YASAWI AND KUL SULEYMAN BAKIRGANÎ (HIS STUDENT) HOUSED AT THE NATIONAL MANUSCRIPTS OF THE ACADEMY OF SCIENCES OF TURKMENISTAN.
(THE NATIONAL INSTITUTE OF MANUSCRIPTS OF THE ACADEMY OF SCIENCES OF TURKMENISTAN)
Emek ÜŞENMEZ
1551-1579

ORTAOKUL 6, 7 VE 8. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN SÖZLÜKLERE YÖNELİK TUTUMLARI: BETİMSEL BİR ANALİZ
ATTITUDES OF SECONDARY SCHOOL 6TH, 7TH AND 8TH CLASS STUDENTS TOWARDS DICTIONARIES: A DESCRIPTIVE ANALYSIS
Havva YAMAN
Abdullah DAĞTAŞ
1581-1597

TATAR EDEBİYATINDA İSTANBUL İMAJI
THE IMAGE OF ISTANBUL IN TATAR LITERATURE
Ramilya YARULLİNA YILDIRIM
1599-1609

STRUCTURAL CALQUES IN NEOLOGISM TRANSLATION AND UNINTELLIGIBILITY: THE CASE OF GENERATION X
NEOLOJİZM ÇEVİRİSİNDE SÖZDİZİMSEL ÖYKÜNTÜ VE ANLAMA GÜÇLÜĞÜ X KUŞAĞI ÖRNEĞİ
Nihal YETKİN KARAKOÇ
1611-1619

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ALTERNATİF ÖLÇME-DEĞERLENDİRME YÖNTEMLERİNİ UYGULAMA BİÇİMLERİ VE UYGULAMADA KARŞILAŞTIKLARI SORUNLAR
TURKISH COURSE TEACHERS' FORMS OF IMPLEMENTING ALTERNATIVE ASSESSMENT-EVALUATION METHODS AND PROBLEMS ENCOUNTERED WHILE IMPLEMENTING THESE METHODS.
Fadime YİĞİT
Bilal KIRIMLI
1621-1639

İKİ DİLLİLİK OLGUSU VE ALMANYA'DAKİ TÜRKLERİN İKİ DİLLİ EĞİTİM SORUNU
THE PHENOMENON OF BILINGUALISM AND THE PROBLEM OF BILINGUAL EDUCATION FOR TURKISH PEOPLE LIVING IN GERMANY
Mehmet Yalçın YILMAZ
1641-1651

TÜRK EĞİTİM KURUMLARINDA FARSÇANIN ÖĞRETİLMESİNDE SA'DÎ
TURKISH EDUCATIONAL INSTITUTIONS TEACHING OF PERSIAN SA'DÎ
Kadriye YILMAZ ORAK
Abolfazl MORADI
1653-1670

YAVUZ, Serdar (2013), Cerrâh-nâme (İnceleme-Metin-Dizin-Tıpkıbasım), Kesit Yayınları, İstanbul, 687 s., ISBN: 978-605-4646-45-6
Serdar BULUT
1671-1673

MİRSULTAN OSMANOV, GÜNÜMÜZ UYGUR DİLİNİN HOTEN DİYALEKTİ
(HĀZIRQI ZĀMĀN UYĢUR TİLİNİƉ ĦOTEN DİYALEKTİ)
Ali ÇELİK
1675-1677

ERENDİZ ATASÜ: "KADINLAR DA VARDIR", EVEREST YAYINLARI, 2011, 186 S.

ЭРЕНДИЗ АТАСЮ: «И ЖЕНЩИНЫ ТОЖЕ СУЩЕСТВУЮТ», ЭВЕРЕСТ ЯЙЫНЛАРЫ, 2011, 186 СТР.

ERENDİZ ATASU: "WOMEN ALSO EXIST", EVEREST YAYİNLARİ, 2011, 186 P.

Zulfiya ŞAHİN

1679-1681

Turkish Studies - *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*
Volume 9/3 Winter 2014, p. 189-211, ANKARA-TURKEY

SARI ABDULLÂH EFENDİ (Ö. 1661)'NİN MESLEKÜ'L-ʿUŞŞÂK KASÎDESİ VE LAʿLÎ-ZÂDE ABDÜLBÂKÎ (Ö. 1746)'NİN ZEYLİ*

*Bünyamin AYÇİÇEĞİ***

ÖZET

Klâsik Türk edebiyatının temel kaynakları içinde yer alan yazma eserlerin gün yüzüne çıkarılması, üzerinde akademik çalışmaların yapılması Türk edebiyatının daha iyi anlaşılması bakımından önem arz etmektedir. Bu sebeple son dönemlerde Klâsik Türk edebiyatıyla ilgili birçok kıymetli çalışma yapılmakta, Türk edebiyatının daha iyi anlaşılabilmesi için temel kaynaklar gün yüzüne çıkarılmaya çalışılmaktadır. Bu kapsamda klâsik edebiyata yön veren tasavvuf düşüncesinin Osmanlı şiirinde işleniş metodunu, kavramlarını, şeklini anlamak bu sahadaki araştırmacıların metinleri daha doğru kavramasına yardımcı olacaktır. Özellikle yaptığı mesnevî şerhiyle Türk edebiyatında "Şârih-i Mesnevî" ünvanını kazanmış Sarı Abdullâh Efendi'nin devrinde büyük bir dikkat ve zevkle okunduğu bilinen *Meslekü'l-'Uşşâk* kasîdesinin ilmî bir çalışmaya konu olması gereklidir. Tasavvuf düşüncesinin ve kavramlarının izahıyla ilgili, yaşadığı dönemde ilim çevresi tarafından kabul görmüş bir yetkinliğe sahip olan Sarı Abdullâh Efendi hakkında dikkat gerektiren çalışmalara ihtiyaç olduğu muhakkaktır. Ayrıca, torunun çocuğu olan Laʿlî-zâde Abdulbâkî'nin bu kasîdeye yazdığı zeyl de hem tasavvuf adâbına dair verdiği bilgiler hem de Bayramî-Melamî büyüklerinin silsilesini içermesi bakımından makaleye dâhil edilmiştir.

Bu çerçevede hazırlanan çalışmada, Sarı Abdullâh Efendi ve Laʿlî-zâde Abdulbâkî'nin hayatları ve eserleri hakkında bilgi verilmiştir. Ardından metnin genişçe bir özeti okuyucunun istifadesine sunulmuştur. Böylece müelliflerin eserlerinin, tasavvuf anlayışlarının, tasavvufî terimleri îzah şekillerinin okuyucuya ulaştırılması amaçlanmıştır. Son olarak da *Meslekü'l 'Uşşâk* kasîdesi ve zeylinin edisyon kritikli metni verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *tasavvuf, Meslekü'l 'Uşşâk, zeyl, Sarı Abdullah Efendi, Laʿlî-zâde Abdulbâkî*

---

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Dr. El-mek: fuzulibaki@gmail.com

THE KASÎDE MESLEKÜ'L-ʿUŞŞÂK OF SARI ABDULLÂH (d. 1661) AND SUPPLEMENT OF LAʿLÎ-ZÂDE ABDÜLBÂKÎ (d. 1746)

ABSTRACT

Manuscripts are the main source of classical Turkish literature. It is important that we bring to light manuscripts and carry out academic studies. Recently, valuable research on original sources of classic Turkish literature has been completed. Such research has enhanced our understanding of Turkish literature. In this context, Islamic mysticism (i.e., Sufism) provides direction for studies on classic Turkish literature and may help researchers to better understand the methods, notions, forms of truly "classic texts." Sarı Abdullâh (d. 1660) annotated "The Mathnawi." Therefore, the appellation "Şârih-i Mesnevî" has been used to describe him. We know from many books, manuscripts, and other sources that the Kasîde *Meslekü'l-Uşşâk* has been read by a substantial number of people. Hence, it is important that we carry out serious study of the Kasîde *Meslekü'l-Uşşâk*. In addition, Laʿlî-zâde Abdulbâkî (d. 1746), who was a direct descendent of Sarı Abdullâh, had written a supplement for the Kasîde *Meslekü'l-Uşşâk*. Since the supplement provides information about Sufism and important persons of Bayramî-Melamî, it has been included in this article. In the present article, information on the lives and works of Sarı Abdullâh's and Laʿlî-zâde Abdulbâkî's has been provided. In addition, an extensive summary of the text has been included for readers. Thus, the present work provides a critical overview of the Kasîde *Meslekü'l-Uşşâk* and the supplement.

Key Words: *sufism, Meslekü'l Uşşâk, supplement, Sarı Abdullah, Laʿlî-zâde Abdulbâkî*

Giriş

Klâsik Türk edebiyatı, birçok şairi, müellifi, fikir adamları ve eserlerini barındırması bakımından bir hazîne kıymetindedir. Bu hazînenin gün yüzüne çıkarılması ve günümüz insanlarına, ilim çevrelerine tanıtılması yapılan çalışmaların temel gâyesini teşkîl etmektedir. Yapılan pek çok değerli çalışmaya rağmen, Klâsik Türk edebiyatı'nda tesbit edilememiş veya tesbit edilmekle birlikte bütün yönleriyle ele alınamamış pek çok müellif ve eser bulunmaktadır. Bu makaleye konu olan Sarı Abdullâh Efendi'nin *Meslekü'l-Uşşâk* kasîdesi ve Laʿlî-zâde Abdülbâkî'nin bu kasîdeye yazdığı zeyl de herhangi bir akademik çalışmaya konu olmamıştır.

Sarı Abdullâh Efendi

Adı Abdullâh, mahlası ʿAbdî'dir. *Esmâü'l-Müellifîn*'de Abdullâh bin Seyyid Muhammed bin Abdullâh olarak (Bağdatlı İsmâil Paşa 1951: 477) tanıtılmaktadır. Müstakim-zâde (ö. 1788), doğum tarihini H.991 (M.1583) olarak zikretmiştir.[1] Babası Mağrib şehzadelerinden Seyyid Muhammed Efendi'dir. Bursalı Mehmed Tahir (ö. 1925), Sultan I. Ahmed (ö. 1617) devri sadrazamlarından Halil Paşa (ö. 1629)'nın kardeşi Muhammed Paşa'nın kızıyla evlendiğini ve

[1] Detaylı bilgi için bk.: Müstakîm-zâde Süleyman Efendi, *Menâkib-i Melâmiye-i Şüttâriye-i Bayramiye*, Süleymaniye Kütüphanesi Nafiz Paşa Koleksiyonu, Nu:1164, yk. 60ª.

ondan Abdullâh Efendi'nin dünyaya geldiğini (Bursalı M. Tahir 1333: I/100) kaydeder. Abdullâh Efendi, erken yaştan itibaren çeşitli tarikat erbabıyla temas etmiş ve esaslı bir tasavvuf terbiyesi içinde yetişmiştir. On beş-on altı yaşlarındayken, yanında terbiye ve ders gördüğü Hacı Hüseyin Ağa vasıtasıyla, İdris-i Muhtefî (ö. 1615) hazretleriyle tanışmıştır. İdris-i Muhtefî (ö. 1615) hazretlerinin vefatından sonra Halil Paşa (ö. 1629)'nın delaletiyle Aziz Mahmud Hüdayî (ö. 1628)'den feyz aldığı (Bursalı M. Tahir 1333: I/100; Mehmed Süreyyâ 1996:III/ 420; Şeyhî Mehmed Efendi 1989:III/ 280) kaydedilmektedir. Tarikatta ilk intisabı Hüdayî Efendi'ye olmuş vefatından sonra Bayramiye'den Hacı Beşir Ağa (ö. 1662)'ya intisap etmiştir. *Safâyî Tezkiresi*'nde Abdullâh Efendi'nin, Sütçü Beşir adında biriyle hemhal olması sebebiyle Hamzavî olduğunun bir söylenti olduğu, eserlerini inceleyenlerin, onun aykırı bir mezhepte bulunmayacağına kanaat edecekleri belirtilmiştir (Çapan 2005: 376). Sarı Abdullâh Efendi zaten *Nasîhatü'l-Mülûk* adlı eserinde bu konuya açıklık getirerek çeşitli tasavvuf erbâbından feyz almış olmasına rağmen ömrü boyunca Bayramîliğe bağlı kaldığını; aslen Bayramî, tarikatçe Celvetî ve terbiyece Mevlevî olduğunu söyler.[2]

Halil Paşa, Abdullâh Efendi'yi kendisine tezkireci yapmıştır. Paşanın ikinci defa sadrazamlığında, İran seferi kumandanlığında, tezkirecilik vazifesiyle beraberinde gitmiş Reîsülküttâb[3] olan Muhammed Efendi (ö. 1625?)'nin Tokat'ta vefatı üzerine terfî ederek Reîsülküttâb olmuştur. İran'a gidiş tarihleri için *Şakâiku'n-Nûmâniye'de* H.1036 (M.1626) Rebîulevvel tarihi (Şeyhî Mehmed Efendi 1989:III/ 280) yazılıdır. Reîsülküttâb oluş tarihi içinse H.1037 (M.1627) Safer yazılıdır. Reîsülküttab oluşu için *Sicill-i Osmânî*'de H.1038 (M.1628) tarihi (Mehmed Süreyyâ 1996:III/ 420) kayıtlıdır. Sarı Abdullâh Efendi H.1065 (M.1654) yılında divan memurluklarından, resmî görevlerinden çekilerek son dönemlerini ilim ve ibadetle meşgul olarak geçirmiştir. Mezar taşında da kayıtlı olduğu üzere 22 Safer 1071 (27 Ekim 1661)'de vefat etmiştir.[4] Sarı Abdullâh Efendi, iyi bir hattattır. Hüsn-i hattı Hâlid Efendi'den öğrenmiş, Sivasî Şeyh Abdülmecid Efendi (ö. 1639)'nin zaviyeleri evkafından birinin vakfiyesini yazmıştır (Müstakîm-zâde 1928: 280) Aynı zamanda yedi çeşit zerrin türü lale yetiştirmiş ve bu konuda ünlenmiştir. Çiçekçilikteki mahareti sebebiyle I. İbrahim (ö. 1648) zamanında, ser-şukûfeci yapılmıştır (Müstakim-zâde: yk. 60ᵃ).[5] I. İbrahim tarafından verilen berattan anlaşıldığı kadarıyla fen ve sanayi ilimlerinde, hikmet ve felsefede mütehassıstır. Yetiştirdiği zerrin türü lalelerden üçünün kendi adıyla anıldığı belki de bu sebeple kendisine, Sarı Abdullâh denildiği ya da sarışın olması sebebiyle Sarı Abdullâh olarak şöhret bulduğu söylenilmektedir (Hüseyin Vassaf 1999:II/ 556).[6]

Sarı Abdullâh Efendi'nin çocukları ve torunları da ilim erbabıdır. *Sicill-i Osmânî*'deki kayda göre Sarı Abdullâh'ın oğlu olan Resmî Efendi de devrin meşhurlarından olup cebeciler kâtibidir. Memur olarak Mora'ya gitmiş, Gelibolu'ya geçerek Girit'te Anadolu kalesinde 1060 (1650)'de vefât etmiştir (Hüseyin Vassaf 1999:II/ 557; Mehmed Süreyyâ 1996:III/ 420).

---

[2] Sarı Abdullâh Efendi'nin tarikatlarla olan münasebetlerini ve tespitlerini Nihat Azamat etraflıca izah etmiştir: Nihat Azamat, "Sarı Abdullâh Efendi", *DİA*, C. 36 (2009), s. 145-147.

[3] Reîsülküttâblık, Osmanlı merkez bürokrasisinin mâliye dışındaki kısmını üstlenen, şimdiki "Dışişleri Bakanlığı" ve "Başbakanlık Müsteşarlığı" makamlarının başlangıcını oluşturan bir makamdır. Daha geniş bilgi için bk. Recep Ahıshalı, *Osmanlı Devlet Teşkilatında Reisülküttâblık*, Tarih ve Tabiat Vakfı, İstanbul 2001.

[4] Mezar yerinin şu anki durumu ve çevresinde yatan Melâmî büyükleri fotoğraflarla tesbit edilmiştir. Detaylı bilgi için bk.: Bünyamin Ayçiçeği, *Sarı Abdullâh Efendi'nin Hayatı, Eserleri ve Gülşen-i Râz Adlı Mesnevîsinin Transkripsiyonlu Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2001.

[5] Ser-şukûfeci, Çiçekçi başı yerinde kullanılan bir tabirdir. Görevi; lalecileri, lale bahçelerini, lale alım satımını teftiş ve murakebe altında bulundurmaktı. Detaylı bilgi için bk.: Mehmet Zeki Pakalın, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB Yayınları, İstanbul 1983, C.3, s. 191.

[6] Sarı Abdullâh Efendi'nin çiçeklikteki mahareti, yetiştirdiği zerrin türü laleler hakkında bilgi için bk.: *Tezkere-i Şukûfeciyân*, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, No: 2760, yk. 16ᵃ.

Sarı Abdullâh'ın vefâtına bazı şairler tarih düşmüştür. Nâilî'nin Sarı Abdullâh'ın vefâtı için yazdığı şiir ve sonundaki tarih beyti şöyledir:

Tārīḫ-i Vefāt-ı Ṣarı ʿAbdullāh

Gitdi ol rast-rev-i cadde-i her dü-serā
Ki yanında yoġidi farḳı gedādan şāhuñ

Ḥaḳ bu kim zīver-i ser-nāme-i aʿmāli idi
Manṣıb-ı aḳrān ol ḫˇāce-i ālī-ācuñ

Vaḳt-i rıḥletde dedim Nāʿiliyā tārīḫin
Zāde-i ʿAdn ola rūḥı Ṣarı ʿAbdullāhuñ sene: 1071

Tārīḫ-i Diger

Gül-i nesrīn-i ʿAdn ola İlāhī Ṣarı ʿAbdullāhuñ sene: 1071 (Çapan 2005: 376-377).

Sarı Abdullâh Efendi'ye "Şârih-i Mesnevî" ünvanını kazandıran *Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî* adlı eseri çok meşhurdur. Beş cilt halinde tertiplenmiş olan bu eser *Mesnevî*'nin tamamını kapsamamakta sadece birinci cildin şerhini içermektedir.[7]

Laʿlî-zâde Abdulbâkî Efendi

Sarı Abdullâh Efendi'nin torunun çocuğu olan[8] ve kadılığa kadar yükselen La'lî-zâde Abdulbâkî Efendi de ilmiye sınıfındandır. La'lî-zâde Gazâlî (ö. 1111)'nin *Kimyâ-yı Saâdet* adlı eserini tercüme etmiş, Hamzavîler hakkında bir risâle yazmıştır. Kendisinin *Mebde' vü Meâd* adlı eseri meşhurdur. *Sergüzeşt* adlı eseri, Sarı Abdullâh'tan sonra kendi zamanına kadar gelen Melâmî ricâlini anlatmaktadır. Melâmîlik hakkında bilgi edinmek için önemli bir kaynaktır.[9] Eyüp Özbekler tekkesinin kurucusu ve şeyhidir. Mezarı şu anda Eyüp Müftülüğü olarak kullanılan binanın bahçesindedir. Şiirlerinde "Yetîm" mahlasını kullanmıştır.[10]

Meslekü'l-'Uşşâk* ve *Zeyli

Meslekü'l-'Uşşâk, sülûk hallerine dâir Türkçe manzum 105 beyitlik bir kasîde olup torunlarından La'lî-zâde Abdulbâkî tarafından 47 beyit halinde zeyli yazılarak Türkçe şerh edilmiştir.[11] Metnin yazma eser kütüphanelerinde pek çok nüshası bulunmaktadır. Bu da eserin sevilerek ve önem verilerek okunduğunun bir göstergesidir. Tesbit edilebilen yazma nüshalar

[7] Bu eser *Mesnevî*'nin sadece birinci cildini beş cilt halinde şerh etmesi bakımından önemli görülmüştür. Birçok kütüphanede matbu nüshası bulunmaktadır: Sarı Abdullâh Efendi, *Mesnevi-i Şerif Şerhi Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî*, I-V, Matbaa-i Âmire, İstanbul 1288. Sarı Abdullâh Efendi'nin eserleriyle ilgili detaylı bilgi için bk.: Bünyamin Ayçiçeği, *Sarı Abdullâh Efendi'nin Hayatı, Eserleri ve Gülşen-i Râz Adlı Mesnevîsinin Transkripsiyonlu Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2001.

[8] Kimi kaynaklarda kız kardeşinin torunu olarak geçse de Laʿlî-zâde kendisi için zeylin 9. beyitinde, "İrfan ehlinin ayağının toprağı olan kusurlarla dolu bu kul, Sarı Abdullâh'ın ibn-i hafîdidir (torununu oğludur)" demektedir.

[9] Bu eser üzerinde güncel bir çalışma yapılmıştır: Tahir Hafızalioğlu, *Aşka ve Âşıklara Dair*, Kaknüs Yayınları, İstanbul 2001.

[10] Laʿlî-zâde Abdulbâkî'nin hayatı ve eserleriyle ilgili detaylı bilgi için bk.: Nihat Azamat, "Laʿlî-zâde Abdulbâkî", *DİA*, C. 27, s. 90-92.

[11] Kütüphanelerde pek çok nüshası bulunan bu şerh üzerine Hasan Kaya'yla beraber sürdürdüğümüz çalışmalar devam etmektedir.

içinde istinsah tarihi, yazı kalitesi, birbiriyle farklılık arz eden özelliklere sahip olmaları bakımından önem arz eden dört nüsha karşılaştırılarak edisyon kritikli bir metin ortaya koyulmaya çalışılmıştır.[12] Süleymaniye Kütüphanesi Âşir Efendi Koleksiyonu nu. 443 nüshası için AE; Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu nu. 3064-1 nüshası için HM; Süleymaniye Kütüphanesi Mihrişah Sultan Koleksiyonu nu. 199 için MS; Süleymaniye Kütüphanesi Şâzelî Tekkesi Koleksiyonu nu. 157-1 için ŞT rumuzu kullanılmıştır. Metin oluşturulurken imla ve ifade bakımından daha az hataya tesadüf edilen ve daha fazla beyit ihtiva eden Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi Koleksiyonu nu. 3064-1'deki nüsha esas alınmıştır.

Meslekü'l-'Uşşâk kasîdesine Laʿlî-zâde Abdulbâkî tarafından 47 beyit halinde zeyl yazılmıştır. Makalede, Süleymaniye Kütüphanesi Şâzelî Tekkesi Koleksiyonu nu. 157-1'de yk. 161^{a}-164^{b} arasında ve Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi nu. 2786'da yk. 37^{a}-38^{a} arasında bulunan metinlerin mukayesesi yapılmış ve aynı rumuzlar kullanılmıştır. Zeyl metni oluşturulurken de yazım bakımından daha az hata bulunan ve diğerine göre fazla beyit ihtiva eden Süleymaniye Kütüphanesi Hacı Mahmud Efendi nu. 2786'da yk. 37^{a}-38^{a} arasındaki nüsha esas alınmıştır.

Meslekü'l-'Uşşâk ve *Zeyli*'nin İçeriği

Meslekü'l-'Uşşâk Allah'ın varlığını ve birliğini, tarîkat âdâbını ve tasavvufun gereklerini, bazı tasavvufî kavramların izahını açıklayan bir kasîdedir. *Meslekü'l-'Uşşâk*'a Allah'a hamd, Resulüne salavât, âl ve ashâbına özellikle dört büyük halîfeye selam ile başlanır. Hak yoluna talip olan kişinin bu anlatılanları aklıselim ile okursa yeterli olacağı, Hak'dan ne takdir edilmişse onun mukadder olacağı söylenir. Ezelden her şeyin kader defterine yazıldığı, kişinin aklı ve seçme kabiliyetiyle iyiyi kötüden ayırabileceği, sözün zahirine takılan kâl ehlinin hakikatlerden zevk alamayacağı, onun aşağı seviyelerden üst seviyelere yükselmeye kabiliyetinin olmamasına şaşılmaması gerektiği anlatılmaktadır. Kişinin ibadetlerinden derinleşmesinden asıl maksadın cennet ve hûri olamayacağı, asıl maksadın Cemâlullah'ı görmek olduğu söylenmektedir. Kimilerinin gösteriş icabı yemeden içmeden kesildiği, el öptürmek için, riyâ içinde ibadetlerini yaptığı, hatta elini öpmeyenlere hayretle baktığı görülmektedir. Halkın hürmeti için ve nâmının yayılması için yapılan ibadetin, şöhretin boş olduğu söylenmektedir. İnsanın dikkatli davranması halinde nefsin bu tür hilelerini fark edebileceği; ancak gözde olma, ön plânda olma hırsının kişinin gözünü kör ettiği anlatılır. Tasavvufa dair birçok eser okuyan; ancak sülûka dâhil olmayan kişinin sözünün tatsız tutsuz olacağı söylenmektedir. Kimilerinin, mürşide ihtiyacımız yok, dediği; idrak kabiliyetleriyle yollarını kendilerinin aydınlatabileceklerini düşündükleri, vaizden kendilerini boşuna korkutmaya uğraşmamalarını istedikleri, kendilerinin irfan sahibi olduklarını iddia ettikleri söylenmektedir. Bu kişilerin uzlete, halvete, ârife ihtiyaçlarının olmadığını iddiâ ettikleri, riyazetle nefislerine zorluk çektirmenin manasız olduğuna inandıkları anlatılmaktadır.

Ardından Sarı Abdullâh Efendi şu nasihatlerde bulunur: "Ama sen böyle rint meşrep kimselerle mücadele etme! Nefsine uyanlar temiz olmaz, Allah yolunun ilk şartı nefsi terk ederek pişmanlıkla Hakk'a yönelmek ve bir mürşide tabi olmaktır. Şimdi gel sen de gözyaşlarıyla şu pisliklerinden arın! Ecel geldim demez, bu fırsatı kaçırma! Sözün özü şudur ki bu şeriat yolunun azığı takvadır. Şeriatın lügat manası apaçık, görünür olmaktır. Istılâhî manası ise itaat etmekle, dînî

[12] *Meslekü'l-Uşşâk* ve zeyline ait bütün nüshaların tavsifi makale sınırlarını aşacağından eserin şerhiyle ilgili hazırlık içinde olduğumuz kitap çalışmasında bu hususlar bütün detaylarıyla arz edilecektir. *Meslekü'l-Uşşâk* ve zeyline âit şu anda tespit edilebilen diğer nüshaları şunlardır: Ali Emîrî (Millet) Kütüphanesi, No: 1332-1, yk. 182^{a}-185^{b}; Bayezid Devlet Kütüphanesi Veliyyüddin Efendi Koleksiyonu, No: 3222, yk. 45^{b}-47^{b}; Nuruosmaniye Kütüphanesi, No: 2400, yk. 15^{b}-20^{a}; Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Koleksiyonu, No: 3430-1, yk. 196^{b}-199^{a}; Süleymaniye Kütüphanesi İzmirli İsmail Hakkı Koleksiyonu, No: 3692-1, yk. 44^{b}-47^{a}.

hayata tutunmaktır. Takvâ ise çirkinliklerden, günahlardan fenalıklardan kaçınma, ihlâs ve hâlis niyetle davranmakdır. Yolda da senin arkadaşın salih amellerdir. Yol arkadaşından sakın ola ki ayrılma çünkü yalnızlık hüsranla neticelenir. Maksada ulaşıncaya kadar durmadan yürü, gönül Kaʿbe'sini tavâf et. Amelsiz ilim vebaldir, faydasızdır. Amelde ilim olmazsa şayet cehâlet ve dalâletle amel sonuçlanabilir. İlim ve amel Allah rızası için olmalıdır. İlimden gaye Hakk'ı bilmek ve bulmaktır. İbâdetdeki sırları pratiğe dökerek anlamaya çalış! Bu ibadetlerin sadece görüntüden ibaret olduğunu sanıp gaflete düşme! Sadece lafla insan zevk ehli olmaz (Bal bal demekle ağız tatlanmaz). Eğer hâl ehli olmazsa kişi, gönlü kapkaranlık olur. Sen gönlünü bir tart bakalım! Harap mı maʿmûr mu? Kendi halini bilen kişi zekîdir. Velîler, sâdıklar, Hak yolunun yolcuları, zevki Allah'a kullukta bulmuşlardır. Bunlar ümmetin hayırlılarındandır. Yerilmekten uzak, övülmeye layık olanlar kavmin melek yüzlü ve özlü, doğru sözlüleridirler. Evliyâ içinde kendini aşağı durumda gösterenler olabilir. Sen onları bidʿat ehli sanma! Melâmî sûretle bilinmez, tâc ile ridâsı, kılık ve kıyafetiyle anlaşılmaz. Melâmîlerin kisvesi, tâcı gönüldeki muhabbet nûrudur. Ridâsı, hırkası, tâcı Hakk'a şâhit olmakla hayret makamının dehşeti içinde bulunmaktır. Yârin nazını severler, yerlere yüzlerini sürerler, kimseciklere sırlarını söylemezler… İşte bunlar sır sahipleridir. Aşk şarabıyla sarhoş olmuşlar, hayret denizinde boğulmuşlardır. Bütün âriflerin yolu birliktir; ama hakikat ehliyle taklit ehlini fark etmek ferasetle mümkündür. İrfan sahibi kişi yakîn sahibidir. Onlarda eksiklik kusur görülmez, onlar doğru yolu tutmuş giderler. Ârif olanlar eşyâya mertebelerinin gerektirdiği şekilde nazar ederler, bunlar edep dışı haraketlerden kaçınan dirâyetli kimselerdir. Bu, Allah bilgisi ve sırlarıyla ilgili bir ilim olduğundan Rabb'ın ilhâmıyla kavranabilir. Bu ilim ne kadar ilginç, hikmetli, insanı hayrete sevkeden, İlâhî sırları içinde barındıran bir ilimdir! Şimdi sen, vahdetin (birliğin) kesretin (çokluğun, dağınıklığın) hakiki manalarını ve eşyâdaki tecellîlerini kavramak istersen kîl ü kâli (dedikoduyu, görüntüye takılıp konuşmayı) terk edip kalp hayâtını arzula! Allah'a yönelip duâ etmen ve seni, varlığı Hakk'ın gölgesi olmuş, yüzü hidâyet nuruyla nurlanmış kâmil bir mürşide ulaştırmasını dilemen gerekir. Mürşid-i kâmil, Hz. Muhammed'in sırrının mirasçısı, onun nuruyla parıl parıl parlayan kişidir. Hz. Muhammed, bitmek tükenmek bilmeyen bir sevginin nurunun güneşidir! O, Allah'ı yansıtan bir ayna olmuş muhabbet mâhıdır. Gönlü arş-ı muallâ, makâmı yüceler yücesidir. Allah ahlakıyla ahlaklanmıştır. Sâdık müritlerini nazar ederek doğru yola sevkeder, irşât eder. Hak sana o nazar esnâsında cemâlinin tecellilerini nasip eder. Gönlüne saldığı nurla hakîkî aşkın farkına varır ne kadar lezzetli olduğunu anlarsın. O zaman Hak yolunun gönülden geçtiğini Rahmân'ın verdiği cezbe haliyle kavrarsın. Ayrıca Allah aşkının yoldaşı kimdir, doğru yol nedir kavrarsın. Hak cezbesi (ruhun hayret ve sevince kapılarak sanki cesetten hâriç bulunuyormuş gibi olması, heyecana gelmesi) pîrin himmetiyle mümkün olur. Bu yolla Hakk'ı yansıtan aynan cilâlanır. Hz. İbrahim gibi teslim olup aşk ateşine düşersin. Kerem iksiriyle kalp bakırdan altına döner. Sende kesret (çokluk, dağınıklık) kalmaz, ikilik gider, sadece aşk bâkî kalır. Tecellî ateşiyle söz, gönül tutuşur, mahv olur; sadece bir "bakış" bâkî kalır. İnsan Allah'ın tecellîsinin güzelliğini vasf etmekten acizdir. Gönüldeki bütün arzuları terk edip mürşid-i kâmilin mürîdi olmak gerekir. Kişi kendi iradesini ön planda tutup pîrine itaat etmezse tarîkatta yeri olmaz. Onun yolu azgınlık, hak yolundan sapmadır. Erler meydanına girip başını çevgana top eyle! Külfet, mihnet demeden gönül rızasıyla emre itaat et! Eğer şartları hakkıyla yerine getirirsen sohbete layık hale gelirsin. Eger cemâlinin kitabını noksansız okuyabilirsen hakîkat sırrı sana ayân olur, aman bu emâneti iyi saklayasın! Bu sırrı saklayan kişi niçin ağyâra, başkalarına sırrını ifşâ etsin ki? Çünkü cevherin kadrini kalp sahipleri ancak kavrayabilir. Ehliyetsiz, halden anlamayan kişilerle beraber olma; çünkü onlarla beraber olmak kalbe keder, sıkıntı verir. Aşk yoluna girenler gayrısını gönlünden söker atar. Âşıklığın alâmeti, âşığın kalp hayâtında derinleşmesinin yegâne yolu uzlet ve halvettir (halktan uzaklaşarak Allah'a dönük yaşama). Halvetin aslı gönlü Allah'tan gayrı her şeyden temizlemedir. Âşık ların yolunda en önemli şey gönlünü Allah'tan başka şeylerden korumaktır. Lokma, hırka insanlığın gereğidir. Kişinin maîşetini kazanması zarûrîdir. Hak yolunda olan kişi halkla iç içe yaşar, görüşür, söyleşir

ama gönlü dâima Allah'a bağlıdır. Kulluk yüzünü dâima fenâ toprağına sürer. Âşıkların gerçek orucu fenâ olmaktır (varlığını Allah'ın varlığı karşısında yok etmektir). İftarı da bekâdır (Allah'ın varlığıyla ebedî varlık kazanmadır). Âşık ların bayramı hiç ayrılık olmaksızın Allah'a kavuşmayla mümkündür. Nâfile ibadetler Hakk'a yakınlaştırır. Allah kişinin gören gözü işiten kulağı, tutan eli yürüyen ayağı olur. Yakîn ehli canlarını kurban eder, Hakk'ın cemâlini nazar etmek hacc-ı ekberdir. Bütün varlık vahdetin bir gereği olarak Hakk'tan zuhur etmiştir, ikilik yoktur. Kişi kendi varlığını Allah'ın varlığında eritir. Hak yolunun yolcularının gözyaşı dinmez, hâlini anlatmaya kelimeler yetmez. Bu gözyaşlarının sebebi, hasret ve ayrılıktan değil, aşkın gereğidir. Hayret ehlinin, yüce insanların hâl ve hareketlerinin iç yüzü yazıldı, sırları dostlara hediye olsun diye izah edildi. Bu nazm *Meslekü'l-Uşşâk* olarak adlandırılsa güzel olur. Bu nazm muhabbet bahçesidir, hakîkat sırlarının izahıdır. Ey âşık gel! Sözü nihayete erdir ve vicdânınla zevke er! Allah tektir eşi benzeri yoktur, bu sırrı izah etmenin sonu yoktur. Bu sır ne gözle görülür, ne sözle açıklanabilir, ne de akılla anlaşılır. Kişi bu sırrı hayret denizlerine dalarak gönlünde duyabilir. Allah evvel, âhir, bâtın, zâhir, saygıya layıktır. İlâhî sen her zaman erenler sohbetini nasip et, erenler sohbeti iki âlemde de saadeti netîce verir. Yâ Rab! Şefaat sahibi sevgilinin aşkına, onun hürmetine kullarını dosdoğru yolundan ayırma!"

Meslekü'l-ʿUşşâk'ın ardından Laʿlî-zâde Abdülbâkî Efendi'nin Bayramî-Melâmî büyüklerini Hz. Muhammed'den başlayarak sıraladığı 47 beyitlik zeyli bulunmaktadır. Burada silsile şu şekilde verilmiştir:[13] Hz. Peygamber, Hz. Ali, Hz. Hasan, Habîb, Dâvud-ı Tâî, Maʿrûf-ı Kerhî, Seriyy, Cüneyd, Mimşâd Ahmed-i Esved, Dînever, Vecîdüddîn, Ebû Necîb, Kutbuddîn Ebherî, Rüknüddîn Nuhâsî, Şihâbeddîn-i Tebrîzî, Cemâleddîn-i Tebrîzî, İbrâhim-i Geylânî, Safiyyüddîn, Sadreddîn, Alâeddîn, Ebû Hâmid, Hacı Bayram, Emîr Sikkîn, İbn-i Yâmin-i (Bünyamin) Aksarâyî, Pîr Aliy-yi Aksarâyî, İsmâil Maʿşûkî, Sârbân Ahmed, Hüsâmeddîn Efendi, Bâlî Efendi, İdrîs Aliy, Hacı Kabâyî, Bişr (Beşir), Hâşim, Seyyid Aliy.

Kasideler Tanrı'ya yakarma ve ondan bağışlanma dileniyorsa "münâcât", Hz. Peygamber veya ailesinden biri anlatılıyorsa "na′t", bir kimsenin erdemleri sayılıyor ve o kimseye bağlılık gösteriliyorsa "medhiyye" veya birinin kötü tarafları yeriliyorsa "hicviyye", bir kimsenin ölümünden duyulan üzüntü bildiriliyorsa "mersiyye" adını alır. *Meslekü'l-Uşşâk*, kasîde olarak adlandırılmasına rağmen klasik kasidenin üslup, içerik ve şekil özelliklerine uymamaktadır. *Meslekü'l-Uşşâk*'ta konu olarak tasavvufun temel unsurlarından ve tarîkat âdâbından bahsedilmekte, Laʿlî-zâde Abdülbâkî'nin bu kasîdeye yazdığı zeylde ise Sarı Abdullâh Efendi'yi ve eserini övmesi bakımından büyük oranda "medhiye" özellikleri görülmektedir.

Sonuç

Bu çalışmayla, *Meslekü'l-Uşşâk* kasîdesinin ve şerhinin yazma eser kütüphanelerindeki pek çok nüshası tespit edilmiş, böylece eserin halk tarafından, özellikle Bayramî-Melâmî tarikatına mensup kişilerce severek okunduğu anlaşılmıştır. Ayrıca, tasavvufî terimlerin okuyanlar tarafından daha kolay anlaşılabilecek tarzda kaleme alındığı, bu yönüyle de içinde bulunduğu geleneğe katkı sağladığı görülmektedir. Her iki müellifin de aruzu başarıyla kullandığı, Sarı Abdullâh Efendi'nin Laʿlî-zâde Abdülbâkî'ye nazaran daha sade ve anlaşılır bir üslubu tercih ettiği tespit edilmiştir.

Müelliflerin, mensup oldukları düşüncenin hususiyetlerini etraflıca ve anlaşılır bir şekilde açıklayan eserler ortaya koydukları görülmüştür. Laʿlî-zâde Abdülbâkî'nin, yaşadığı döneme kadar gelen Bayramî-Melâmî silsilesini verdikten sonra intisap edecek birinin özlemi içinde olduğunu ifade etmesiyle yetkin bir önder arayışına girildiği anlaşılmaktadır. Özellikle Laʿlî-zâde

[13] *Meslekü'l-Uşşāḳ*'ın şerhleriyle ilgili Hasan Kaya'yla yapmayı sürdürdüğümüz kitap çalışmasında bu husus daha detaylı ele alınacaktır.

Abdülbâkî'nin *Meslekü'l-'Uşşâk*'a yazdığı şerhin, tasavvufî şiir şerhi geleneğimizde hatırı sayılır bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir. Sarı Abdullâh Efendi'nin Mevlânâ'nın *Mesnevî*'sine yazdığı şerhin de, eksik olmasına rağmen, *Mesnevî*'nin bir cildini beş cilt halinde şerh etmesi bakımından Türk şerh geleneğinde önemli bir yere sahip olduğu anlaşılmıştır.

[AE 151[a]; HM 32[a]; MS: 36[b]; ŞT: 156[b]]

Meslekü'l-ʿUşşāḳ Teʿlīf-i Merḥūm Şāriḥ-i Meṣnevī ʿAbdullāh Efendi[14]

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

1. Ḥudāya ḥamd bī-ġāyet ki luṭfı bī-nihāyetdür
Ṣalāt olsun Rasūline kim[15] ol ḫatm-i risāletdür

2. Selām aṣḥāb u āline ḫuṣūṣā çār-yārına
Ki her biri o ḥaẓretden saʿādet-yāb-ı ṣoḥbetdür

3. Uyalar anlara ümmet olalar mühtedī cümle[16]
Buyurmuşdur Rasūlullāh sözi vaḥy ile sünnetdür

4. Eyā Ḥaḳ yolına ṭālib derūn-ı ṣāf ile rāġıb[17]
Bunı fehm-i dürüst ile oḳur iseñ kifāyetdür

5. Murāduñ Ḥaḳ ise gerçek ḫulūṣ-ı ḳalb ile ʿāşıḳ
Bu sözlerden ġaraẓ bu kim seniyy Ḥaḳḳa delāletdür

6. Muḳadder ne ise Ḥaḳdan meẓāhirde olur ẓāhir
Eger nūr u eger ẓulmet saʿādet yā şeḳāvetdür[18]

7. Eger ẕillet eger ʿizzet eger miḥnet eger rāḥat
Yazılmışdur ne var ise ezelden[19] baḫş u ḳısmetdür[20]

8. Ḳaderdür ḫayr ü şer ammā ki ʿaḳl ü iḫtiyāruñ var
Mükellef[21] olduñ anuñla ki ḫayra beẕl-i ṭāḳatdür

[14] AE'deki başlık bu şekildedir. Alfabetik olarak diğer nüshalardaki başlık durumu ise şöyledir: HM: Şāriḥ-i Meṣnevī ʿAbdullāh Efendi; MS: Meslekü'l-ʿUşşāḳ Şāriḥ-i Meṣnevi ʿAbdullāh Efendi Ḳuddise Sırruhū; ŞT: Meslekü'l-ʿUşşāḳ ve'l-ʿālemü'l'āmilü'-l-kāmilü ʿAbdullāh Efendi eş-Şāriḥü'l-Meṣnevī el-Mevlevī Raḥmetullāhi ʿaleyhi.

[15] kim: Bu kelime MS'de yok.

[16] cümle: dā'im MS.

[17] rāġıb: ṭālib HM, MS.

[18] Eger… şeḳāvetdür: Eger nūr eger ẓulmet saʿādet ger şeḳāvetdür MS; Eger nūr eger ẓulmet saʿādet yā şeḳāvetdür ŞT.

[19] ezelden: ezelde ŞT

[20] baḫş u ḳısmetdür: baḫş-ı ḳısmetdür MS.

[21] mükellef: tekellüf MS.

9. İşit imdi saña bir bir diyeyüm[22] cümle aḥvāli
Ki naḳl eyledügüm sözler meşāyiḫden rivāyetdür

10. Dimişler yolı varanlar ḥaḳīḳāt-bīn olan erler
Ola ervāḥına raḥmet bize şefḳat naṣīḥatdür

[Ş.T. 157ᵃ]

11. Şu ḳāl ehli ki zevḳ almaz maʿānī vü ḥaḳīḳatden[23]
Ḳanāʿat ile[24] ṣūretle ġabīdür dūn-himmetdür

[M.S. 37ᵃ]

12. ʿAceb mi himmeti yoḳsa anuñ ednādan[25] aʿlāya
Naṣībi yoḳ[26] ise nʾitsün ne bilsün bī-liyāḳatdür

13. ʿAcebdür baʿẕılar daḫı riyā vü sümʿadan ʿārī
Oḳur evrād ü eẕkārı[27] ṣalāḥ anlara ḫaṣletdür

14. Velī zühd ü ʿibādetle[28] recāsı bu olur Ḥaḳdan [29]
Virile ḥūrī ḳoçmaġı göre uçmaġı zīnetdür[30]

15. Egerçi[31] iştihā nefse niʿamla ʿīş ü ʿişretdür[32]
Velīkin maḳṣad-ı aḳṣā cemālullāhı rüʿyetdür

16. Kimi daḫı yimez içmez riyāẕet ider[33] anuñçün
Diyeler nefsine anuñ bu er ṣāḥib-kerāmetdür

17. Gelüp raġbet idenlere elini ṣuna öpmege
Eger būs itmese her kes[34] diye baña ḥakāretdür

[22] diyeyüm: diyeyin AE; diyeyüm: diyelim ŞT.
[23] ḥaḳīḳatden: ḥaḳāyıḳdan MS.
[24] ile: ide AE, MS, ŞT.
[25] ednādan: ednāya AE; ednādan aʿlāya: aʿlāya ednādan HM, ŞT.
[26] yoḳ: yoġ AE.
[27] evrād ü eẕkārı: evrādı eẕkārı AE; evrād ü eẕkārı: evrād eẕkārı MS.
[28] ʿibādetle: ʿibādetde ŞT.
[29] Ḥaḳdan: ancaḳ AE, MS.
[30] Virile…zīnetdür: Egerçi iştihā nefse niʿamla ʿīş ü ʿişretdür HM.
[31] Egerçi: Eger kim AE.
[32] Egerçi…ʿişretdür: Virile ḥūrī ḳoçmaġı diler kim göre uçmaġı HM.
[33] ider: eyler MS.
[34] her kes: bir kes AE, MS, ŞT.

18. İdeler ḫalḳ aña ḥürmet[35] cihānda söylene nāmı
Ṣaḳınsun olmasun memkūr zīrā şöhret āfetdür

19. Tedebbür itse bilürdi[36] bu nefsüñ ḥīlesin ammā
Giriftār eyleyen mekre anı ḥubb-ı riyāsetdür

20. Kimi oḳur nice manẓūm u menşūrı taṣavvufdan[37]
Sülūkı yoġ ise anuñ maḳāli bī-ḥalāvetdür[38]

[Ş.T. 157b]

21. Kimi rind-i cihān dirler bize lāzım degül mürşid[39]
Bizüm idrākimüz vardur yolumuz emn ü rāḥatdur[40]

22. Bizi ḳorḳutma ey[41] vāʿiẓ ġam-ı ferdādan āzāduz
Bizüm ḫod nuḳl-i ṣahbāmuz müheyyā naḳd-i fikretdür[42]

23. Bizüm ʿirfānımuz vardur dimezüz nesneye bāṭıl
Muʿammā-dān-ı esmāyuz sözimüz ʿayn-ı ḥikmetdür

[A.E. 151b]

24. Meẓāhirdür[43] ḳamu eşyā bizüm gördügümüz ẓāhir
Cihānda her ne var ise hemān envār-ı vaḥdetdür

[H.M. 33a]

25. Eger ʿuzlet eger ḫalvet ne lāzım ʿārife dirler
Riyāẓet çekdirüp nefse elem virmek meşaḳḳatdür

26. Tekellüf yoḳ begüm dirler ḫarābātī vü rindlerde
Gel e sen de sebük-bār ol taʿab çekmek ne şiḳletdür

27. Cidāl itme sen anlarla ferāġat ḳıl taʿarruẓdan
Ḳoyup ḥāliyle terk eyle ki baḫş itmek şemātetdür

---

[35] ḥürmet: raġbet MS.
[36] bilürdi: bilür daḫı ŞT.
[37] Şâzelî Tekkesi nüshasında 20. beytin 1. mısraı 157a varağındadır.
[38] Sülūkı…bī-ḥalāvetdür Sülūkın yoḳ ise anuñ maḳāmı bī-ḥalāvetdür ŞT.
[39] Kimi…mürşīd: Kimi rind-i cihānum dir mühim degül bize mürşid MS; Kimi rind ü cihānuz dir bize lāzım degül mürşid ŞT.
[40] emn ü rāḥatdur: emn-i rāḥatdur MS, ŞT.
[41] ey: sen AE, HM; ḳorḳutma ey: ḳorḳutmasun MS.
[42] naḳd-i fikretdür: naḳl-i fikretdür ŞT.
[43] Meẓāhirdür: Meẓāhirde ŞT.

28. Hevā-yı nefsine uyup ṭabīʿat cāhına düşen[44]
Eger pāk olmasa çirki mülevveṯ bī-ṭahāretdür

[M.S. 37ᵇ]

29. Bu yoluñ evvelā şarṭı hevā-yı nefsi terk idüp
Çıḳup cāh-ı ṭabīʿatden nedāmetle inābetdür

[Ş.T. 158ᵃ]

30. Gel imdi tevbe ḳıl pāk it yolını eşk-i çeşm ile [45]
Ecel vardum dimez ṣaḳın bu dem furṣat ġanīmetdür

31. İşit aṣluñ sözin diñle hevāyı ḳo sözüm añla[46]
Bu rāhuñ zādı[47] taḳvādur ki ṭoġrı yol şerīʿatdur

32. Luġatde maʿnīsi şerʿüñ mübeyyen ẕāhir olmaḳdur
Lisān-ı ışṭılāhīde iṭāʿatle diyānetdür

33. Nedür taḳvā ki perhīz ide ṣaḳına maʿāṣīden
Zemāyimden taḥarrüzdür[48] vü iḫlāṣ ile niyyetdür[49]

34. Refīḳuñ ṣāliḥāt olan[50] ʿamellerdür saña yolda
Ṣaḳın ayrılma yoldaşdan yalıñızluḳ[51] ḫasāretdür

35. Menāzilde ḳalup durma[52] yüri maḳṣūda irince
Göñül Kaʿbesini görüp ṭavāf it beyt-i ʿizzetdür[53]

36. ʿİlim olsa ʿamelsiz bil vebāl olur müfīd olmaz[54]
ʿAmelde olmasa ʿilmi cehālet ḫod ḍalāletdür[55]

37. Bu ʿilm ile ʿamel daḫı eger olmaz ise lillāh
Ḳabūle geçmez ol ṭāʿat anuñçün kim irādetdür[56]

---

[44] MS: Hevā-yı…düşen: Hevā-yı nefse düş olup ṭabīʿat cāhına düşen; Hevā-yı nefsine: Hevā-yı nefse MS, ŞT.
[45] eşk-i çeşm ile: eşk-i çeşmüñle MS; Gel…ile: Gel imdi tevbe ḳıl pāk it bulanı ismüñ ḥışmuñla ŞT.
[46] İşit…añla: İşit aṣlın sözüñ diñle hevāyı ḳo yoluñ añla AE; İşit aṣluñ sözüñ diñle hevāyı ḳo bunı añla HM; İşit aṣlın sözüñ diñle hevāyı ḳo yolı añla ŞT.
[47] zādı: zād-ı ŞT.
[48] taḥarrüzdür: taḥaẕẕürdür MS.
[49] Bu beyit ŞT'de bulunmamaktadır.
[50] ṣāliḥāt olan: ṣāliḥān MS.
[51] yalıñızluḳ: yalñuz ŞT.
[52] durma: ṭurma AE, HM.
[53] Göñül…ʿizzetdür: Görüp dil Kaʿbesin anda ṭavāf it beyt-i ʿizzetdür MS.
[54] ʿİlim…olmaz: ʿAmel olsa ʿilimsiz bil vebāl olur müfīd olmaz MS.
[55] Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.

38. Murād olan ʿilimden[57] de Ḥaḳı bilmek vü bulmaḳdur[58]
Ḳıyās eyleme kim ancaḳ bu lafẓ ile ʿibāretdür

39. ʿİbādetde nice sır var anı fehm[59] it şuhūd ile
Ṣaḳın ṣanma sen ey ġāfil hemān resm ile ʿādetdür[60]

40. Mücerred ḳīl ü ḳāl[61] ile kişi ehl-i mezāḳ olmaz
Eger ḥāl ehli olmazsa derūnı pür-keşāfetdür

41. Ḥisāb it sen daḫı göñlüñ ḫarāb u ya ʿimāret mi
Bilenler kendi ḥālini ẕekī ehl-i kiyāsetdür

42. Velīler cümle ṣādıḳlar ṭarīḳ-ı Ḥaḳḳa sālikler
Bulurlar ẕevḳı ṭāʿatda bular aḫyār-ı ümmetdür

43. Zemāyimden olup ʿārī sütūde-ḫūy girdārı
Bulardur ḳavmüñ ebrārı melek-sīmā vü sīretdür

44. Belī vardur velīlerde ḫarābātī melāmīler[62]
Velī ṣanma sen anları mübāḥī ehl-i bidʿatdür[63]

[Ş.T. 158b]

45. Melāmī anlara dirler bilinmeye o ṣūretle
Ne tāc ile ridāsından ne şāl ile ne kisvetdür

[M.S. 38a]

46. Bu cemʿüñ kisvesi tācı muḥabbet nūrıdur dilde[64]
Ridāsı ḥırḳası tācı[65] şuḥūd-ı Ḥaḳla dehşetdür

47. Severler yārinüñ nāzın sürerler yerlere yüzüñ
Dimezler kimseye rāzuñ bular ṣāḥib-serīretdür[66]

---

[56] Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.
[57] ʿilimden: ʿamelden HM, MS, ŞT.
[58] H.M., M.S., Ş.T.: Murād olan ʿamelden de Ḥaḳı bilmek vü bulmaḳdur
[59] fehm: ẕevḳ AE, HM.
[60] Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.
[61] kīl ü kāl: ḳāl ḳīl MS.
[62] melāmīler: melāmetle HM.
[63] Bu mısra Ş.T. nüshasında 158b'de bulunmaktadır.
[64] Bu cemʿüñ: Bularuñ AE, MS, HM.
[65] tācı: daḫı. AE, HM, ŞT.
[66] Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.

48. Olup mest-i ḫarābātī şarāb-ı ḥubb-ı ẓātīden[67]
Ġarīḳ-ı baḥr-i ḥayretdür bular maḳbūl-i ḥaẓretdür

49. Görinmez çeşm-i nā-maḥrem ʿarāyis dirler anlara
Ḳıbāb-ı ġayret-i Ḥaḳda sitāre-pūş-ı ʿiffetdür

50. Belī ʿāriflerüñ cümle yolı vaḥdetdurur ammā
Muḥaḳḳiḳle muḳallid[68] farḳ iden nūr-ı firāsetdür

[A.E. 152ᵃ, H.M. 33ᵇ]

51. Yaḳīn ehli olur ʿārif şuhūdı ẕevḳ-i vicdāndur
Seḳāmet olmaz anlarda ṭarīḳi istiḳāmetdür[69]

52. Kemāhī görür eşyāyı merātib iʿtibāriyle
Edebden ṭaşra iş itmez bular ṣāḥib-dirāyetdür[70]

53. Bu bir ʿilm-i ledünnīdür olur ilhām-ı Rabbānī
ʿAceb sırr-ı İlāhīdür ne heyʾetdür

54. Pes imdi bilmek isterseñ nedür vaḥdet nedür keşret
Mecālīde tecellīsi ne maʿnādan ʿibāretdür[71]

55. Bu kīl ü ḳāli terk idüp göñül ḥālin ṭaleb eyle[72]
Teveccüh eyle Allāha duʿā ḳıl kim icābetdür

56. Dile sen evvelā Ḥaḳdan bulup bir pīr-i kāmil kim
Vücūdı ẓıll-i Yezdāndur yüzi nūr-ı hidāyetdür

57. Muḥammed sırrına vāriṣ anuñ nūriyle bedr olmış[73]
Maḳarrı oldurur ʿışḳuñ aña ḫilʿat ḫilāfetdür[74]

[Ş.T. 159ᵃ]

58. Muḥammed āfitāb-ı nūr-ı ḥubb-ı lā-yezālīdür[75]
Anuñ mirʾātı olmışdur velī māh-ı muḥabbetdür

---

[67] Olup…ẓātīden: Olur mest ü ḫarābātī şarāb-ı ḥubb-ı ẓātīden AE; Olup mest-i ḫarābāt şarāb-ı ḥubb-ı ẓātīden ŞT.
[68] muḳallid: muʿallā ŞT.
[69] M.S.: Seḳāmet olmaz anlarda her işi istiḳāmetdür. Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.
[70] itmez: itmezler ŞT.
[71] tecellīsi: tecellī ne MS.
[72] Bu…eyle: Bu kīl ḳāl terk göñül ḥālin ṭaleb eyle ŞT.
[73] vāriṣ: vāṣıl AE.
[74] Bu mısra ŞT nüshasında 159ᵃ varaktadır.
[75] Muḥammed…lā-yezālīdür: Muḥammed nūrı āfitāb-ı lā-yezālīdür MS.

59. Dili ʿarş-ı muʿallādur maḳāmı sırr-ı ḫod esnā
Ḫışāli ḫalḳ-ı Rabbānī ʿaṭāsı vecd ü ḥāletdür

60. Naẓarla olur irşādı mürīd-i ṣādıḳa anuñ
Görür göñli gözi nūrı bilür sırr-ı velāyetdür

61. Ki yaʿnī Ḥaḳ saña ol dem tecellī-yi cemāl eyler
Dile pertev ṣalar ʿışḳı görürsin kim ne leẕẕetdür

62. Bilürsin Ḥaḳ yolı dildür delīli ceẕbe-i Raḥmān
Refīḳ-i ʿışḳ-ı sübḥānī ʿaceb rāh-ı selāmetdür

[M.S. 38b]

63. Çü pīrüñ himmeti birle ola Ḥaḳ ceẕbesi ẓāhir
Muṣaffā ola mirʾātuñ naẓar ḳıl ḫoş leṭāfetdür

64. Düşersin āteş-i ʿışḳa Ḫalīl-āsā olup teslīm
Yanar kevni diye berd-i selāmet bāġ-ı raḥmetdür[76]

65. Kerem iksīri ṭarḥ ide nuḥās-ı ḳalbe feyẓ ile
Zer-i ḫāliṣ[77] ola bī-ġıl ʿaceb āṣār-ı ḳudretdür

66. Ki sende ḳalmaya keşret izāle ola işniyyet[78]
Meger aşḳı ḳala ancaḳ bu ḳurbet özge ḳurbetdür

67. Ne söz ḳala ne dil ḳala tecellī nārı maḥv ide
Hemān bir baḳışı ḳala bu rüʾyet özge rüʾyetdür

[Ş.T. 159b]

68. Nice vaṣf eyleye diller anuñ ḥüsn-i dil-ārāsın
Ḥisāb olmaz kemālātı ʿadedsüz bī-nihāyetdür

69. Doġarsa ol güneş başa göñül yüzin yire düşe
Anuñ sāyesine durmaḳ saña Ḥaḳdan ʿināyetdür

[76] Yanar…raḥmetdür: Diye yanar kevni berd-i selāmet bāġ-ı raḥmetdür AE, MS, HM.
[77] Zer-i ḫāliṣ: Zer-i ḫāṣ ŞT.
[78] "İşniyyet" kelimesinin aslı "ikilik, ikili" anlamına gelen "işneyniyyet" olmasına rağmen eldeki hiçbir nüshada bu şekilde bir kullanım görülmemektedir. Kelimenin vezin gereği "işniyyet" şeklinde istinsah edildiği düşünülebilir.

70. Mürīdi ol anuñ dilden murāduñ terk idüp cümle
İrādetden murād olan nefis ṭutmaḳ iṭāʿatdür

71. İrādet iddiʿā idüp muṭīʿ olmaz ise emre
Yiri yoḳdur ṭarīḳatde yolı anuñ ġavābetdür

72. Girüp meydān-ı merdāna başın ṭop eyle çevgāna
Ḳul ol cān ile fermāna dime külfet ya miḥnetdür[79]

73. Eger meẓkūr olan şarṭlar bulınursa bilā-noḳṣān
Olursın ṣoḥbete lāyıḳ saña müjde saʿādetdür[80]

74. Oḳursañ nūn ile ṣādı anuñ sırr-ı derūnuñdan[81]
Görürsin anda maʿnāyı bilüp ḥā mīm ne āyetdür[82]

75. Eger vechüñ[83] kitābını bilā-ḥarf oḳuduñ ise
Ḥaḳāyıḳ keşf olur sırra velī ṣaḳla emānetdür

[H.E. 34ᵃ]

76. Emīn olan bu esrāra niçün keşf ide aġyāra
Bilenler cevherüñ ḳadrin yine ehl-i baṣīretdür[84]

77. Ṣaḳın nā-ehl ile ṭurma celīs ü hem-demi olma
Gerekmez ülfet anlarla kederdür ḳalbe keşretdür

[A.E. 152ᵇ]

78. Ṭarīḳ-i ʿışḳa girenler sivāyı[85] refʿ ider dilden
Ki zīrā ʿāşıḳuñ kārı hemān ʿuzletde ḥalvetdür[86]

79. Ḥaḳīḳat ḥalvet oldur ki iderler[87] dillerin ḫālī
Sivādan[88] ayrılup küllī aṣıl ʿuzlet bu ʿuzletdür

[79] Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.
[80] Bu beyit Ş.T. nüshasında bulunmamaktadır.
[81] Oḳursañ: Oḳursun HM.
[82] ŞT: Oḳursañ nūrla ṣādı eger sırr-ı derūnundan
Görürsün anda maʿnāyı bilüp ne āyetdür
[83] vechüñ: vechi AE, ŞT.
[84] Bu beyit ŞT nüshasında bulunmamaktadır.
[85] sivāyı: suʾāli MS.
[86] Bu beyit ŞT nüshasında bulunmamaktadır.
[87] ki iderler: kim ideler MS.
[88] Sivādan: Hevādan HM.

[M.S. 39a]

80. Ẓarūret olmasa ġālib ferāġat itmez evlādan
Niçün ruḫṣat virür nefse ʿazīmet ḫod ṭarīḳatdür[89]

81. Nedür ūlā bilür misin bu ʿuşşāḳuñ sülūkunda
Ki her-dem bekleye göñlüñ[90] ehem olan ṣıyānetdür

82. Çü lāzım loḳma vü ḫırḳa beşerdür iḳtiżā eyler
Olur ruḫṣat ki kesb ide maʿīşet ḫod ẓarūretdür[91]

83. Eger kesb-i celāl eyler[92] alur virür bu ḫalḳ ile[93]
Görişür söyleşür ammā diliyle ṣanma[94] ülfetdür

84. ʿUbūdiyyet yüzüñ sürer fenā ṭopraġuna dāʾim
Faṭūr-ı ṣavmı vaṣl olur bular ṣāḥib-riyāẓetdür

[Ş.T. 160a]

85. Ḥaḳīḳatde nedür ṣavmı bu ʿuşşāḳuñ fenā olmaḳ
Nedür ifṭārı ol ṣavmuñ beḳādur özge niʿmetdür

86. Budur ʿāşıḳlaruñ ʿīdi[95] ire vaṣlına dil-dāruñ
Ki firḳat olmaya aṣlā ʿaceb[96] behcet meserretdür

87. Nevāfil çün taḳarrübdür Ḥaḳile söyler işidür
Ḥaḳile ṭutar u yürür görür ḳurb-ı maʿiyyetdür

88. Nevāfilden[97] nedür maʿnā ziyād olduḳça ʿirfānı
Bilüp ḳurb-ı ferāiżde ẓuhūr-ı fiʿle[98] āletdür

89. Dilinde söyliyen Ḥaḳdur ḳulaġında işiden Ḥaḳ[99]
Gözinde hem[100] gören Ḥaḳdur maʿiyyet yoḳ ne vuṣlatdur

---

89 Bu beyit ŞT nüshasında bulunmamaktadır.
90 göñlüñ: göñli ŞT.
91 Bu beyit ŞT nüshasında bulunmamaktadır.
92 eyler: ider AE.
93 Eger…ile: Eger kesb-i ḥilāl ile alur virür bu ḫalḳ ile ŞT.
94 ṣanma: ṣāʾim HM.
95 ʿīdi: ciddi MS.
96 daḫı: ʿaceb MS.
97 Nevāfilden: Nevāfilde AE, ŞT.
98 ḳalʿa: fiʿle ŞT.
99 Ḥaḳ: Ḥaḳdur MS.
100 hem: her ŞT.

90. İderler cānların[101] ḳurbān görürler ḳan-bahā vechin
Cemāli ḥacc-ı ekberdür ʿaceb sūr u ẓiyāfetdür

91. Tevācüd hem nevāfildür ḥuṣūl-ı vecde raġbetdür
Eger ẓāhir olursa vecd-i ḳurb-ı lā maʿiyyetdür[102]

92. Tevācüd farḳı cemʿ eyler[103] vecidde cemʿ-i cemʿ olur
Vücūddan[104] hīç eṣer ḳalmaz bu ḫod ġayb-ı hüviyyetdür

93. Mezāḥim olımaz keṣret bulınmaz anda ġayriyyet
Ḥaḳuñdur çün ḳamu varlıḳ ikilik yoḳ bu vaḥdetdür

94. Nihān-ender[105]-nihān olur ne nām u ne nişān ḳalur[106]
Beḳā-yı cāvidān bulur[107] kerāmet bu kerāmetdür

95. Bilür gitmek nedür gelmek gider varur o benliksüz
Gelür kendüye kendüsüz ne vuṣlatdur ne firḳatdür

[Ş.T. 160ᵇ]

96. Aḳar yaşı gözüñ[108] diñmez ʿacebdür kim dile gelmez
Sebeb nedür göñül bilmez ne ḥāletdür ne ḥirfetdür

[M.S. 39ᵇ]

97. Degül bu girye-i ḥasret degül bu sūziş-i fürḳat
Hemān ʿışḳ iḳtiẓāsıdur ne ḥüzn ile ne ḫiffetdür[109]

98. Yazıldı şīve-i eṭvārı aḫyār ile ebrāruñ
Daḫı esrārı şeṭṭāruñ ne remz ü ne işāretdür

99. Hediyye olsun iḫvāna niyāz-ı derd-mendāna
Ḳabūl-i berg-i yek-dāne ḫışāl-i ẕü-mürüvvetdür

100. Bu naẓma *Meslekü'l-ʿUşşāḳ*[110] olınsa tesmiye enseb
Bu gül-zār-ı muḥabbetdür bu esrār-ı ḥaḳiḳatdür

[101] cānların: cānını AE, MS, HM.
[102] vecd: veche ŞT.
[103] eyler: ider AE, ŞT, HM.
[104] Vücuddan: Vücudda AE, ŞT.
[105] ender: ider MS.
[106] Ḳalur: olur HM.
[107] bulur: olur MS, ŞT, HM.
[108] yaşı gözüñ: gözüñ yaşı MS.
[109] Bu beyit ŞT nüshasında bulunmamaktadır.
[110] *Meslekü'l-ʿUşşāḳ*: *Meslek-i ʿUşşāḳ* AE, ŞT.

101. Gel ey ʿāşıḳ sözi ḫatm it hemān vicdān ile ẕevḳ it
Eḥaddür ol şümār olmaz bu sır bī-ḥadd ü ġāyetdür

102. Ne göz ile görilür ol ne söz ile varılur yol [111]
Ne ʿaḳl idrāk ider anı göñülde ġarḳ-ı ḥayretdür

103. Odur evvel odur āḫir odur bāṭın odur ẓāhir
Odur rāʾī odur merʾī ne nisbet ne iżāfetdür

104. İlāhī sen naṣīb eyle erenler ṣoḥbetin her-dem
Ḥaḳīḳat ṣoḥbet-i merdān iki ʿālemde devletdür

[A.E. 153ª]

105. Ayırma ḳullaruñ[112] yā Rab ṣırāṭ-ı müstaḳīmüñden
Ḥabībüñ ʿışḳına olsun kim[113] ol kān-ı şefāʿatdür

Allāhümme ṣalli ve sellim ʿalā Muḥammedin ve ʿalā ālihī ve ṣaḥbihī ecmaʿīn ve ʿalā cemīʿi'l-enbiyāi veʿl-mürselīn veʾl-ḥamdülillāhi Rabbiʾl-ʿālemīn[114]

Zeyl-i Laʿlī-zāde ḳuddise sırruhū bi-Mesleki'l-ʿuşşāḳ[115]

1. Bu naẓm ehl-i sülūka kāşif-i sırr-ı emānetdür
Ki her beyti anuñ ḳandīl-i miḥrāb-ı ṭarīḳatdür

2. Anuñçün ism-i pāki *Meslekü'l-ʿUşşāḳ* olmış kim
Bu ṭavra saʿy idenler mest-i medhūş-ı muḥabbetdür

3. Budur ancaḳ ṣırāṭ-ı müstaḳīmi ehl-i vicdānuñ
Muḥabbet rāhıdur ʿāşıḳlara meʾvāsı vuṣlatdur

4. Bu bir menhec ḳavīm-i faḳr u ẕātīdür naẓar ḳıl sen
Anuñ her seng-i rāhı laʿl ü yāḳūt-ı kerāmetdür

---

[111] Ne…yol: Ne söz ile varılur yol ne göz ile görilür yol ŞT.
[112] ḳullaruñ: ḳulların
[113] kim: ki AE, HM, ŞT.
[114] AE nüshasında salavât ve duâ cümlesi bu şekildedir. ŞT nüshasında *Allāhümme…ʿālemīn*: *ve ṣallallāhu ʿalā seyyidinā Muḥammedin ve ālihī ve ṣaḥbihī ecmaʿīn veʾl-ḥamdülillāhi Rabbiʾl-ʿālemīn* şeklindedir. Diğer nüshalarda salavât ve duâ cümlesi bulunmamaktadır.
[115] Şâzelî Tekkesi 157-1 vr. 161ª-164ᵇ arasında ve Hacı Mahmud Efendi 2786 vr. 37ª-38ª arasında bulunan Sarı Abdullâh Efendi'nin torunu Laʿlī-zāde Abdülbāḳī efendi tarafından Meslekü'l-ʿUşşāḳ'a yazılmış zeyldir. Hacı Mahmud Efendi nüshasındaki başlık şöyledir: Zeyl-i Meslekü'l-ʿUşşāḳ es-seyyid ʿAbdülbāḳī Efendi ḳaddese sırrahü'l-ʿazīz

5. Bu naẓm-ı dil-pesendi nāẓımı *ʿAbdullāh Efendi* kim
Maʿārif baḥrinüñ ġavvāṣı deryā-yı ḥaḳīḳatdür[116]

6. Ṭarīḳ-ı Ḥaḳḳa sālik neş'e-yāb-ı ʿışḳ-ı Yezdānī
Kemāl-i ẕātınuñ bürhānı nuṭḳındaki ḥāletdür

7. Yed-i mürşidle cām-ı dilden içmiş bāde-i ʿışḳı
Bezim-gāh-ı ricālullāha maḥrem ehl-i ṣoḥbetdür

8. Füyūẓāt-ı İlāhī ile ʿışḳuñ menbaʿın görmiş
Göñülde Ḥaḳḳı bulmış ḳuṭba irmiş ehl-i rü'yetdür

9. Bu ʿabd-i pür-ḳuṣūr-ı ḥāk-pāy-ı ehl-i ʿirfān kim
Anuñ ibn-i ḥafīdidür[117] yetīm ü ẕū-ḳarābetdür

10. Murād itdüm o naẓm-ı pāki zeyle nuṭḳ idem ammā
Benüm nuṭḳum daḫı rūḥ-ı şerīfinden işāretdür[118]

11. Müselsel cümle aḳṭāb-ı ṭarīḳ-i ʿışḳı naẓm itdüm
Meşāyıḫ ẕikr olındı ebr-i pür-bārān-ı raḥmetdür

[Ş.T. 161b]

12. ʿAvālim çün merāyā-yı kemālāt-ı İlāhīdür
Ḳuṭubdur cümle-i cāmiʿ ki ẕāt-ı Ḥaḳḳa ṣūretdür

13. Eger bir kimse ḳuṭb-ı vaḳti bulmayup vefāt itse
Muḥaḳḳaḳ bil anı kim meyte-i vaḳt-i cehāletdür

14. Bu ḳuṭbiyyet emānetdür ki birden bire naḳl eyler
ʿAcebdür iktisāb olmaz ezelden bir ʿināyetdür

15. Ridā vü ḥırḳa vü tācı[119] vü tekşīr-i ʿibādātı[120]
Delīl olmaz kemāl-i ẕāta bunlar ḥüsn-i ṣūretdür

16. Nişān-ı ḳuṭb-ı vaḳti dilde bul ḫalḳa suʿāl itme
Eger maḳbūl olursañ rehberüñ cāndan muḥabbetdür

[116] Bu beyit ŞT nüshasında bulunmamaktadır.
[117] ibn-i ḥafīdidür: ibn-i ḥafīdündür ŞT.
[118] şerīfinden: şerīfden ŞT.
[119] ḥırḳa vü tācı: ḥırḳa-i tācı ŞT.
[120] tekşīr-i ʿibādātı: tekşīr ü ʿibādātı HM.

17. Seni reddeyler ise cümle ʿālem müttefiḳ olsa
Saña vaṣf itseler görseñ derūnuñ pür-ʿadāvetdür

18. Muḥaṣṣal dilde ḥāṣıldur anuñ maḳbūl ü merdūdı[121]
Göñül āyīnedür redd ü ḳabūli iki ṣūretdür

19. Biri nūr-ı cemālīdür biri nār-ı celālīdür
Biri īmān-ı Aḥmeddür biri bu cehl-i ḫılḳatdür

20. Kemāl üzre Muḥammed ẓāhir oldı cümle ekvāna
Yine müʾmin ü kāfir ẓıd ẓuhūr itdi ne ḥikmetdür

21. ʿİnāyetdür ṭaleb ʿabd-i ḫulūṣ āṣār-ı Mevlādan
Arar bulur efendisini ʿabdiyyet vesāṭettür

22. Muḥammed oldı bedrüʾl-leyl *sübḥānelleẕī esrā*
Mükeḥḥel kühl-i *māzāġaʿl-baṣar*la ehl-i rüʾyetdür

[Şazeli Tekkesi 162[a]-Hacı Mahmud Efendi 37[b]]

23. Anuñ ẕātıdur ancaḳ ʿillet-i ġāʾiyye-i ʿālem
Ẓuhūrı ekmeliyyet üzredür ḫatm-i risāletdür

24. Anuñ vārişleri aḳṭāb-ı ʿālem vāḥiden vāḥid
Birer ṭavr üzre ẓāhir oldılar hādī-i ümmetdür

25. Saña taḳrīr idem bir bir müretteb[122] cümle aḳṭābı
Eṣaḥ ḳavliyle çü esmāları böyle rivāyetdür

26. Çü ḳuṭbiyyet ẓuhūrı Ḥaẓret-i Ḫatm-i Risāletdür
ʿAliyye intiḳāl itdi[123] ki ol ḫatm-i velāyetdür

27. ʿAliyden de[124] Ḥasan kim Baṣranuñ bedr-i münīridür
Bu ṣırra vāṣıl oldı nüktedān-ı maẓhariyyetdür

28. Ḥasandan da Ḥabībe intiḳāl eyledi[125] ḳuṭbiyyet
Ḥabībüñ vārişi Dāvud-ı Ṭāʾīde emānetdür

29. Gelüp Dāvud-ı Ṭāʾīden bu sır Maʿrūf-ı Kerḫīye
Seriynüñ hem Cüneydüñ dillerinde nūr-ı vaḥdetdür

[121] maḳbūl ü merdūdı: maḳbūl merdūdı ŞT.
[122] müretteb: meziyyet ŞT.
[123] itdi: eyledi HM.
[124] ʿAliyden de: ʿAliyden ŞT.
[125] eyledi: itdi ŞT.

30. Bulardañ ṣonra Mimşād Aḥmed-i Esved Muḥammeddür
Ṣadefdür Dīnever şöhri bu evcdür velāyetdür

31. Vecīhü'd-dīn-i[126] ḳāḍī ḥākimüʾl-ekvān olup andan
Ḫılāfet Bu'n-Necībe ḥaẓret-i Ḥaḳdan ʿināyetdür

[Şâzelî Tekkesi 162b]

32. Ki andan Ḳuṭbüddīn Ebherīde ẓāhir oldı Ḥaḳ
Anuñ da sırrı Rüknüddīn Nuḥāṣīde vedīʿatdür

33. Şihābeddīn-i Tebrīzī Cemāleddīn-i Tebrīzī
Hem İbrāhīm-i Geylānī ki envār-ı ḥaḳīḳatdür

34. Ṣafiyyüddīn Ṣadreddīn ʿAlāeddīne geldikde
Tamām oldı ricālullāh-ı Īrān Rūma hicretdür

35. Ebū Ḥāmid ki şöhr-i Aḳsarāyuñ āfitābıdur
Ḫılāfet Ḥacı Bayram sırrına andan mürüvvetdür

36. Anuñ nūrı Emīr Sikkīnde ẓāhir iken ammā
Buṭūn oldı cihān içinde evvel ol melāmetdür

37. Bunuñ sırrına vāriṣ İbn-i Yāmin-i Ayāşī[127]dür
Ki andan[128] Pīr ʿAliy-yi Aḳsarāyī ehl-i bīʿatdür[129]

38. Bunuñ ferzendi İsmāʿīl-i Maʿşūḳī efendīdür
Yüzinden Sārbān Aḥmed çerāġ-ı nūr-ı vaḥdetdür

39. Ḫüsāmeddīn ile Bālī Efendi rıḥlet itdikde
Cenāb-ı Ḥaẓret-i İdrīs ʿAliy sāḳī-i vaḥdetdür

40. Anuñ ser-devleti naḳl eyledi Ḥacı Ḳabāyīye
O daḫı Bişri[130] tebşīr eyledi ṣāḥib-şehādetdür

---

[126] Şâzelî Tekkesi 157-1 ve Hacı Mahmud Efendi 2786 nüshalarının her ikisinde de *Vecīhüʾd-dīn* olarak yazılan isim Abdülbâkî Gölpınarlı'nın Melâmîlik ve Melâmîler adlı eserinde *Vasıyyüddin* olarak geçmektedir. Abdülbâkî Gölpınarlı, *Melâmîlik ve Melâmîler*, İstanbul Devlet Matbaası, İstanbul 1931, s. 38.

[127] İbn-i Yāmin-i Ayāşī Bünyamin Ayaşî olarak meşhurdur. Abdülbâkî Gölpınarlı, *Melâmîlik ve Melâmîler*, İstanbul Devlet Matbaası, İstanbul 1931, s. 362.

[128] Ki andan: Ki ŞT.

[129] İbn-i Yāmin-i Ayāşī: İbn yā muʿīn Ayāşī ŞT.

[130] Hacı Kabâyî Efendi'den sonra Melâmî-Hamzavî riyâseti Beşir Ağa'ya intikal etmiştir. Abdülbâkî Gölpınarlı, *Melâmîlik ve Melâmîler*, İstanbul Devlet Matbaası, İstanbul 1931, s. 160. Burada vezin icabı kelime Bişr olarak okunmuştur.

41. Anuñ sırrı da Hāşimde ẓuhūr itdi[131] buṭūn üzre
Ki andan Ḥaẓret-i Seyyid ʿAliy ehl-i inābetdür

[Şazeli Tekkesi 163a]

42. Anuñ da sırrı hem-nāmında ẓāhir oldı bir müddet[132]
Ki ol burc-ı necābet üzre bedr-i ekmeliyyetdür

43. O daḫı ʿazm-i ravẓāt-ı cinān itdi[133] şehīd oldı
Bilinmez şimdi ol sırr-ı vilāyet cāhiliyyetdür

44. İlāhī sen hidāyet eyle ṣāḥib-vaḳti iẓhār it
Ḳılup [ol] müʾminīn iḥyā ile[134] rūz-ı Ḳıyāmetdür

45. Ḫudāvendā Yetīme bildür ol ẕātı meded eyle
Eger cehl üzre ḳalursa anuñ kārı ḫasāretdür

[Hacı Mahmud Efendi 38a]

46. Meded-kārā ʿināyet eyle düşmüş ḳullaruñdandur
Delālet eyle maḳṣūda ṭaleb-kār-ı ʿināyetdür[135]

47. Muḥammed Muṣṭafā vechinde ẓāhir nūra īṣāl it
Ki ol ḫatmiʾr-rüsuldür ümmete kān-ı şefāʿatdür

KAYNAKÇA

AHMED RESMÎ EFENDİ (1269), *Halîfetü'r-Rüesâ,* İstanbul: Takvimhâne-i Âmire.

AYÇİÇEĞİ, Bünyamin, *Sarı Abdullâh Efendi'nin Hayatı, Eserleri ve Gülşen-i Râz Adlı Mesnevîsinin Transkripsiyonlu Metni*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2001.

AHISHALI, Recep (2001), *Osmanlı Devlet Teşkilatında Reisülküttâblık*, İstanbul: Tarih ve Tabiat Vakfı.

AZAMAT, Nihat (2003), "Laʿlî-zâde Abdulbâkî", *DİA*, C. 27, s. 90-92.

AZAMAT, Nihat (2009), "Sarı Abdullâh Efendi", *DİA*, C. 36, s. 145-147.

131 ẓuhūr itdi: ẓuhūr HM.
132 Anun…müddet: Anuñ sırrı hem-nāmında ṭāhir oldı bir müddet HM.
133 itdi: içre HM.
134 ile: ola ŞT.
135 ʿināyetdür: hidāyetdür HM.

BAĞDATLI İSMAİL PAŞA (1951-1955), *Hediyyetü'l-Ârifîn Esmâü'l-Müellifîn ve Âsâru'l-Musannifîn I-II,* Haz.: Kilisli Rıfat Bilge-İbnülemin Mahmud Kemal İnal, Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

BURSALI MEHMED TÂHİR (1333-1342) , *Osmanlı Müellifleri I-II-III*, İstanbul: Matbaa-i Âmire.

ÇAPAN, Pervin (2005), Muṣṭafa Ṣafāyī Efendi Teẕkire-i Ṣafāyī (Nuẖbetü'l-Āṯār min Fevā'idi'l-Eşʿār) İnceleme-Metin-İndeks, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.

ÇAVUŞOĞU, Mehmet (1986), " Kasîde", *Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, C. LII, S. 415-416-417, s. 17-77.

HAFIZALİOĞLU, Tahir (2001), *Aşka ve Âşıklara Dair*, İstanbul: Kaknüs Yayınları.

HÜSEYİN VASSÂF (1999), *Sefîne-i Evliyâ I-II*, Haz.: Ali Yılmaz-Mehmet Akkuş, İstanbul: Sehâ Neşriyat.

İPEKTEN, Halûk (1985), *Eski Türk edebiyatı Nazım Şekilleri*, Ankara: Birlik Yayın Kooperatifi.

KURNAZ, Cemal-Halil Çeltik (2010), *Divan Şiiri Şekil Bilgisi*, Ankara: H Yayınları.

KILIÇ, Zülküf (2009), "Klâsik Türk Şiirinde Nazım Şekillerinden Sosyal Hayatın Yansımaları*", Turkish Studies*, Volume 4/2 s. 835-863.

MEHMED SÜREYYA (1995), *Sicill-i Osmânî I-IV,* Haz.: Ali Aktan-Abdulkadir Yuvalı, İstanbul: Sebil Yayınevi.

MÜSTAKÎM-ZÂDE SÜLEYMAN EFENDİ (1928), *Tuhfe-i Hattâtîn*, Haz.: İbnülemîn Mahmud Kemal İnal, Ankara: Türk Tarih Encümeni.

MÜSTAKÎM-ZÂDE SÜLEYMAN EFENDİ, *Menâkib-i Melâmiye-i Şettâriye-i Bayramiye*, Süleymaniye Kütüphanesi Nafiz Paşa Koleksiyonu, No: 1164.

PAKALIN, Mehmet Zeki (1983), *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü I-III*, İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.

SAFÂYÎ, *Tezkire*, Süleymaniye Kütüphanesi Esad Efendi Koleksiyonu, No: 2549.

SARI ABDULLÂH EFENDİ (1288), *Mesnevi-i Şerif Şerhi Cevâhir-i Bevâhir-i Mesnevî I-V*, İstanbul: Matbaa-i Âmire.

ŞEYHÎ MEHMED EFENDİ (1989), *Şakâiku'n-Nûmâniye ve Zeyilleri I-III*, Haz.: Abdulkadir Özcan, İstanbul: Çağrı Yayınları.

Tezkere-i Şukûfeciyân, İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, No: 2760.